

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	28. 04.	2023	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ VEŠTAČA:	00-72/23-12/1		
EPA:	748XXVII		
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	29. 11.	2023	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ VEŠTAČA:	00-72/23-56		
EPA:	85 XXVIII		
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

Broj: 23/1832-3

Podgorica, 27.04.2023. godine

Skupština Crne Gore

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 10,

81000 Podgorica

Crna Gora

Predmet: Dostavljanje Izvještaja o aktivnostima na sprovođenju i unaprijeđenju upravljanja i kontrola

Postupajući u skladu sa članom 18 stav 3 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list CG", br. 75/18) i čl. 1 i 2 Pravilnika o sadržaju godišnjeg izvještaja o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola i načinu izvještavanja ("Službeni list CG", br. 71/19), u prilogu akta dostavljamo u papirnoj i elektronskoj formi (na CD-u), Izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unaprijeđenju upravljanja i kontrola Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2022. godinu.

S poštovanjem,

VD. IZVRŠNOG DIREKTORA

Igor Telesak

Igor Telesak

Obradivač: Sandra Milić, stručna saradnica za pravne, administrativne i kadrovske poslove

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96, 81000 Podgorica, **Crna Gora**

T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me www.regagen.co.me

PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80

Crna Gora

Regulatorna agencija za energetiku i
regulisane komunalne djelatnosti

PREDLOG

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ SA IZVJEŠTAJEM O RADU
REGULATORNE AGENCIJE ZA ENERGETIKU I
REGULISANE KOMUNALNE DJELATNOSTI
ZA 2022. GODINU**

Podgorica, april 2023. godine

**REGULATORNA AGENCIJA ZA ENERGETIKU I
REGULISANE KOMUNALNE DJELATNOSTI**

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96

Podgorica

tel: +382 20 229 615, +382 20 229 616

fax: +382 20 229 755

E-mail: regagen@t-com.me

www.regagen.co.me

SADRŽAJ

1. UVOD	9
2. FINANSIJSKO POSLOVANJE REGAGEN	12
2.1. Prihodi i rashodi REGAGEN (energetika) u 2022. godini	14
2.2. Javne nabavke	21
3. AKTIVNOSTI REGAGEN	23
3.1. Ostvarivanje normativno-regulatorne uloge	24
3.1.1. Energetski sektor	24
3.1.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti.....	25
3.1.3. Donošenje internih opštih akata	26
4. UTVRĐIVANJE CIJENA I NAKNADA I DAVANJE SAGLASNOSTI NA PREDLOG	
CIJENA	27
4.1. Energetski sektor	27
4.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti	28
5. ODLUČIVANJE PO ZAHTJEVIMA	31
5.1. Energetski sektor	31
5.1.1. Izdavanje licenci.....	31
5.1.2. Utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema električne energije	34
5.1.3. Obnovljivi izvori i visokoefikasna kogeneracija.....	35
5.1.4. Davanje saglasnosti na ažurirane planove operatora sistema električne energije	35
5.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti	37
5.2.1. Izdavanje licenci za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti.....	37
5.3. Postupanje po zahtjevima za slobodan pristup informacijama	37
6. NADZOR NAD RADOM I POSLOVANJEM SUBJEKATA	38
6.1. Sektor energetike	38
6.1.1. Kontrola proračuna udjela svih vrsta izvora energije i kontrola proračuna nacionalnog rezidualnog miksa	38
6.1.2. Kvalitet isporuke i snabdijevanja električnom energijom.....	38
6.1.3. Finansijsko poslovanje regulisanih elektroenergetskih subjekata	39
6.1.4. Gubici u prenosnom i distributivnom sistemu električne energije.....	39

6.1.5.	Investicije u prenosnom i distributivnom sistemu električne energije.....	40
6.1.6.	Prekogranična razmjena energije i dodjela prekograničnih kapaciteta	41
6.1.7.	Transparentnost i dostupnost informacija vezanih za tržište električne energije	41
6.1.8.	Poštovanje uslova iz izdatih licenci i rješenja.....	42
6.1.8.1.	Rad i poslovanje subjekata u oblasti naftnih derivata i gasa.....	42
6.1.8.2.	Rad i poslovanje operatora zatvorenog distributivnog sistema.....	43
6.1.9.	Nadzor u pogledu nezavisnosti operatora distributivnog sistema električne energije	43
6.2.	Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti.....	44
6.2.1.	Poređenje poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti (benčmarking).....	44
7.	ZAŠTITA KUPACA.....	45
8.	SARADNJA REGAGEN SA DRŽAVNIM ORGANIMA, REGULATORNIM TIJELIMA IZ OKRUŽENJA I MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA ČIJI JE ČLAN ILI SA KOJIMA IMA ZAJEDNIČKE PRAVCE AKTIVNOSTI	46
8.1.	Saradnja sa nadležnim organima u Crnoj Gori	46
8.2.	Međunarodna saradnja.....	47
8.2.1.	Oblast energetike.....	47
8.2.2.	Oblast regulisanih komunalnih djelatnosti	48
9.	IZRADA GODIŠNJIH IZVJEŠTAJA I PLANOVA.....	49
10.	KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE ZAPOSLENIH	51

POPIS TABELA

Tabela 2.1.1. Prikaz prihoda (primitaka) i rashoda (izdataka) REGAGEN – EN u 2022. godini	14
Tabela 2.1.2. Prikaz priliva i odliva sredstava amortizacije tokom 2022. godine	20
Tabela 2.2.1. Pregled realizacije planiranih jednostavnih nabavki većih od 5.000,00€ u periodu od 01.01. do 31.12.2022. godine	21
Tabela 5.1.1. Nove licence.....	31
Tabela 5.1.2. Izmjene licence.....	31
Tabela 5.1.3. Oduzete licence	33
Tabela 5.1.4. Produženje licence.....	34
Tabela 5.1.5. Odbijeni zahtjevi.....	34

1. UVOD

Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: REGAGEN), je u obavezi da Skupštini Crne Gore, svake godine, do 30. aprila podnese Finansijski izvještaj sa izvještajem o radu za prethodnu godinu (u daljem tekstu: Izvještaj). U skladu sa članom 54 stav 5 Zakona o energetici („Službeni list CG”, br. 5/16, 51/17, 82/20, 29/22 i 152/22), Izvještaj se Skupštini Crne Gore podnosi u formi predloga, na usvajanje. U skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima REGAGEN priprema i dostavlja Skupštini Crne Gore godišnji izvještaj o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti do 31. jula tekuće za prethodnu godinu. Stoga ovaj izvještaj sadrži samo osvrt na aktivnosti u dijelu komunalnih djelatnosti, a detaljni prikaz aktivnosti REGAGEN u tom dijelu za 2022. godinu biće predmet posebnog izvještaja koji se dostavlja Skupštini Crne Gore do 31. jula.

Ovaj izvještaj sadrži prikaz realizacije Finansijskog plana i Plana rada Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2022. godinu, koji je Skupština Crne Gore usvojila Odlukom broj: 00-72/21-36/3 EPA 294 XXVII od 29. decembra 2021. godine (“Službeni list CG”, broj 140/21). Izvještaj obuhvata finansijski dio koji prikazuje planirano i ostvareno korišćenje finansijskih sredstava u 2022. godini, prema namjenama za koje su opredijeljena, kao i pregled aktivnosti koje je REGAGEN sprovela, u odnosu na planirane.

Poslovi u oblasti energetike koje je REGAGEN, obavljala u 2022. godini utvrđeni su Zakonom o energetici, Zakonom o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa („Službeni list CG”, broj 42/16), Zakonom o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa („Službeni list CG”, broj 1/22). Osim poslova u oblasti energetike REGAGEN je Zakonom o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG”, br. 55/16 i 66/19) povjerena regulacija dvije komunalne djelatnosti i to javnog snabdijevanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda (u daljem tekstu: regulisane komunalne djelatnosti).

U skladu sa Zakonom o energetici REGAGEN je samostalna, neprofitna organizacija, sa svojstvom pravnog lica, koja vrši javna ovlašćenja, pri čemu je pravno i funkcionalno nezavisna od državnih organa i energetske subjekata. U vršenju javnih ovlašćenja koja su joj povjerena, REGAGEN je u obavezi da postupa nepristrasno i transparentno, djeluje nezavisno od bilo kakvog tržišnog interesa i ne smije primati ili tražiti uputstva od državnih ili drugih organa i organizacija ili drugih lica u vršenju poslova utvrđenih zakonom. REGAGEN je upisana u Centralni registar privrednih subjekata – CRPS.

Organi REGAGEN su Odbor REGAGEN i izvršni direktor. REGAGEN u skladu sa Zakonom o energetici ima zamjenika izvršnog direktora.

Odbor REGAGEN čine predsjednik i dva člana, koji funkciju vrše profesionalno. Predsjednika i članove Odbora imenuje Skupština Crne Gore, u postupku propisanom Zakonom o energetici. Mandat predsjednika i članova Odbora REGAGEN traje pet godina, i mogu biti imenovani na najviše dva mandata. Zakonom o energetici, članom 34 stav 5 propisano je da predsjednik, odnosno član Odbora REGAGEN, po isteku mandata nastavlja da obavlja funkciju do imenovanja novog člana, odnosno predsjednika Odbora, ako nije izabran novi član, odnosno predsjednik Odbora REGAGEN.

Mandat izvršnog direktora i zamjenika izvršnog direktora traje četiri godine i mogu biti izabrani na najviše dva mandata.

REGAGEN ima Statut čija je sadržina utvrđena u skladu sa Zakonom o energetici. Statutom je izvršena podjela poslova koji su u nadležnosti REGAGEN, na organe REGAGEN. Pri tome Odbor REGAGEN je organ koji upravlja i vodi politiku REGAGEN, donosi opšta akta u realizaciji obaveza utvrđenih zakonom, kao i odlučuje u pojedinačnim stvarima o svim pitanjima koja se odnose na obavljanje poslova koji predstavljaju osnovne djelatnosti utvrđene Zakonom o energetici, drugim zakonima u oblasti energetike, kao i Zakonom o komunalnim djelatnostima.

Izvršni direktor ima izvršnu funkciju, predlađač je odluka koje Odbor donosi, izvršava Odluke Odbora i u tu svrhu vodi rad i poslovanje REGAGEN.

Odbor REGAGEN radi na sjednicama i radnim sastancima. Na sjednicama Odbora odlučuje se o pitanjima koja su u skladu sa Statutom REGAGEN u nadležnosti Odbora. Na radnim sastancima Odbor razmatra pitanja koja se odnose na tekuća pitanja u radu i pripremu za održavanje sjednica.

Rad REGAGEN je uređen unutrašnjim opštim aktima, planovima i procedurama sa ciljem obezbjeđivanja efektivnog, ekonomičnog i kvalitetnog obavljanja poslova koji su ovoj instituciji dati u nadležnost.

Poslove REGAGEN su u 2022. godini, obavljale 6 službi i to: za energetske-tehničke poslove regulacije; za ekonomske poslove regulacije; za pravne poslove regulacije; za gas, naftu i licence; za regulisane komunalne djelatnosti i za opšte poslove. Izvan službi obavljaju se poslovi savjetnika Odbora REGAGEN i sekretarke Odbora. Krajem 2022. godine, donijet je novi akt kojim je uređena unutrašnja organizacija i formirana Služba čiji fokus aktivnosti treba da bude rješavanje žalbi kupaca električne energije i zaštita kupaca, kao i jedinica unutrašnje revizije kao posebna organizaciona jedinica, u cilju obavljanja poslova unutrašnje revizije.

U REGAGEN je na kraju 2022. godine bilo 38 zaposlenih lica, uključujući izabrana i imenovana lica.

Bitno je navesti da je u 2022. godini, sproveden postupak utvrđivanja regulatornog prihoda i cijena usluga i naknade za rad regulisanih elektroenergetskih subjekata, CGES, CEDIS i COTEE, za trogodišnji regulatorni period 2023-2025. godina. Iz tog razloga, kao i zbog broja i kompleksnosti povezanih procesa, 2022. je očekivano, bila izuzetno zahtjevna za organizaciju rada. Pored toga, izvještajnu godinu organizaciono dodatno opterećuju i intenzivne aktivnosti koje su se odnosile na sprovođenje revizije od strane Državne revizorske institucije Crne Gore - DRI. Revizija godišnjeg finansijskog izvještavanja REGAGEN za 2021. godinu je trajala 110 revizorskih dana i vršena je u odnosu na primjenu 38 zakona i podzakonskih akata, Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i internih akata REGAGEN. DRI je izrazila pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje u odnosu na finansijsku reviziju i uslovno mišljenje u odnosu na reviziju pravilnosti poslovanja REGAGEN. Poštujući konačni Izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2021. godinu, REGAGEN je u propisanim rokovima dostavila DRI Akcioni plan za realizaciju preporuka, kao i Izvještaj o realizaciji preporuka.

Ipak, REGAGEN je i u takvim okolnostima sprovela sve aktivnosti iz oblasti energetike i regulisanih komunalnih djelatnosti, transparentno i blagovremeno, a intenzitet njenog rada se ogleda u činjenici da je Odbor REGAGEN u 2022. godini održao 39 sjednica.

Iz pregleda planiranih i ostvarenih rashoda REGAGEN u 2022. godini, koji je dat u nastavku ovog izvještaja, evidentno je da se odobrena sredstva koriste racionalno i u svrhu obavljanja poslova REGAGEN, što za posljedicu ima manja ostvarenja troškova, odnosno uštede po gotovo svim stavkama Finansijskog plana za 2022. godinu.

2. FINANSIJSKO POSLOVANJE REGAGEN

Finansijsko poslovanje REGAGEN u 2022. godini bazirano je na Finansijskom planu za 2022. godinu. Zakonom o energetici, članom 51 stav 1 utvrđeno je da se sredstva za rad REGAGEN obezbjeđuju iz naknada za izdavanje licenci, godišnjih naknada za korišćenje licenci, naknada za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema, godišnjih naknada za korišćenje statusa zatvorenog distributivnog sistema, naknada za rješavanje sporova i ostalih naknada. Stavom 2 navedenog člana propisano je da se sredstva za rad REGAGEN utvrđuju finansijskim planom REGAGEN koji usvaja Skupština Crne Gore u skladu sa Zakonom o energetici i koji se objavljuje na internet stranici REGAGEN. Kao što je navedeno u uvodnom dijelu ovog izvještaja, Finansijski plan i Plan rada Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2022. godinu, koji se odnosi na oblast energetike, usvojila je Skupština Crne Gore u decembru 2021. godine. Isti je objavljen na internet stranici REGAGEN.

Finansijski plan REGAGEN za 2022. godinu sadrži pregled troškova, odnosno izdataka i prihoda, tj. primitaka REGAGEN. Način finansiranja REGAGEN, treba da obezbijedi finansijsku samostalnost REGAGEN i nezavisnost u radu.

Pretežni dio prihoda za finansiranje REGAGEN u dijelu regulacije energetske djelatnosti obezbjeđuju se od naknada za licence. Naime, energetske djelatnosti se mogu obavljati samo na osnovu licenci, ako Zakonom o energetici nije drugačije propisano. Energetski subjekat je dužan da plati naknadu za izdavanje licence, kao i da plaća godišnju naknadu za njeno korišćenje tokom perioda na koji je izdata licenca.

Visinu naknada za izdavanje licenci, godišnjih naknada za korišćenje licenci za obavljanje energetske djelatnosti, kao i naknada za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema i godišnjih naknada za korišćenje statusa zatvorenog distributivnog sistema, REGAGEN utvrđuje odlukom o utvrđivanju naknada, koja se donosi nakon usvajanja finansijskog plana od strane Skupštine Crne Gore. Naknade se određuju na način da se u ukupnom iznosu pokrivaju planirani troškovi poslovanja utvrđeni finansijskim planom REGAGEN. Za 2022. godinu naknade su utvrđene Odlukom o utvrđivanju naknada za licence i za zatvoreni distributivni sistem za 2022. godinu („Službeni list CG”, br. 141/21).

Sredstva dobijena od naknada treba da omoguće obavljanje poslova REGAGEN sadržanih u planu rada za odnosnu godinu.

Način obezbjeđivanja sredstava za rad REGAGEN utvrđenih Finansijskim planom, kao i način na koji se ukupne godišnje naknade potrebne za finansiranje njenog rada raspodjeljuje na subjekte koji obavljaju energetske djelatnosti, utvrđuje se u skladu sa kriterijumima propisanim Metodologijom za utvrđivanje načina obezbjeđivanja sredstava za rad Regulatorne agencije za energetiku (“Službeni list CG”, br. 61/19 i 125/21). Navedenom metodologijom propisano je da se naknada za obradu zahtjeva za izdavanje licence i naknada za obradu zahtjeva za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema utvrđuje u fiksnom iznosu, na osnovu složenosti posla, obima dokumentacije, nivoa angažovanja i vremena potrebnog za postupanje po zahtjevu.

Polazeći od toga da se licence izdaju energetskim subjektima iz dvije oblasti energetskog sektora, i to elektroenergetske i oblasti nafte i gasa, predmetna metodologija raspodjeljuje obaveze na subjekte

uzimajući u obzir: 1) neophodno stručno angažovanje i vrijeme koje je REGAGEN potrebno za sprovođenje aktivnosti u skladu sa nadležnostima utvrđenim Zakonom o energetici; 2) ukupan godišnji obim djelatnosti licenciranih subjekata u elektroenergetskom sektoru; 3) ukupan godišnji obim djelatnosti zatvorenih distributivnih sistema i 4) skladišni kapacitet, broj transportnih sredstava i obim prometa u sektoru naftnih derivata i gasa, pri čemu je opredijeljeno da subjekti koji obavljaju djelatnosti u elektroenergetskom sektoru plaćaju dvije trećine, a subjekti koji obavljaju djelatnosti u sektoru nafte i gasa jednu trećinu ukupne godišnje naknade. U skladu sa navedenim kriterijumima, istim aktom je napravljena podjela unutar elektroenergetskog sektora na regulisane djelatnosti, za čije obavljanje REGAGEN utvrđuje regulatorno dozvoljeni prihod, i neregulisane djelatnosti za čije obavljanje REGAGEN energetskim subjektima ne utvrđuje regulatorno dozvoljeni prihod. Pri tome, prihod od ukupne godišnje naknade za korišćenje licence i statusa zatvorenog distributivnog sistema u elektroenergetskom sektoru, ostvaruje se po osnovu naknade koju plaćaju licencirani subjekti koji obavljaju regulisane elektroenergetske djelatnosti u iznosu od 70% ukupne naknade i naknade koju plaćaju licencirani subjekti koji obavljaju neregulisane elektroenergetske djelatnosti i korisnici zatvorenog distributivnog sistema u iznosu od 30% ukupne naknade.

Planirani iznosi naknada za korišćenje licenci utvrđuju se na osnovu broja i vrste izdatih licenci, a na bazi ostvarenja tehničkih i energetskih indikatora djelatnosti energetskih subjekata iz prethodne godine. U elektroenergetskoj oblasti to su: instalisana snaga u MW i isporučena energija u MWh, a u oblasti nafte i gasa: skladišni kapacitet u m³, broj i vrsta transportnih sredstava, kao i količine ispuštenih/prodatih naftnih derivata u litrima/kilogramima.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o energetici („Službeni list CG”, broj 82/20), koji je stupio na snagu u avgustu 2020. godine, propisano je da su operatori sistema dužni da plate REGAGEN naknadu za svako ažuriranje plana razvoja, odnosno ažuriranje investicionog plana. Shodno navedenim izmjenama Zakona o energetici, visine jednokratnih naknada koje je operator prenosnog, odnosno distributivnog sistema električne energije dužan da plati u slučaju ažuriranja razvojnog i/ili investicionog plana, su propisane Pravilima za izradu i praćenje realizacije desetogodišnjih planova razvoja prenosnog sistema električne energije („Službeni list CG”, br. 51/21), odnosno Pravilima za izradu i praćenje realizacije desetogodišnjih planova razvoja distributivnog sistema električne energije („Službeni list CG”, br. 51/21).

Zakonom o energetici je propisano i da po isteku poslovne godine, sredstva koja preostanu na računu REGAGEN nakon izmirenja obaveza prenose se u narednu godinu, a naknade za narednu godinu se srazmjerno umanjuju.

➤ **Finansiranje REGAGEN u dijelu koji se odnosi na regulaciju komunalnih djelatnosti**

Aktivnosti REGAGEN u dijelu regulisanih komunalnih djelatnosti predmet su posebnog izvještaja. Međutim, radi davanja cjelovite slike o finansiranju REGAGEN u 2022. godini, ovdje se daje osvrt na finansiranje REGAGEN u dijelu koji se odnosi na regulisanje tih djelatnosti. Članom 50 Zakona o komunalnim djelatnostima, propisano je da se rad REGAGEN za obavljanje djelatnosti utvrđenih tim

zakonom finansira iz naknade koju plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti, da se naknada određuje u cilju pokrivanja procijenjenih troškova REGAGEN za obavljanje tih djelatnosti, i da iznos ove naknade određuje REGAGEN posebnim aktom, uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore.

S tim u vezi, REGAGEN je u skladu sa odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima Vladi Crne Gore dostavila Predlog odluke o iznosu naknade koju plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti u 2022. godini, na davanje prethodne saglasnosti. Nakon dobijanja prethodne saglasnosti Vlade Crne Gore (Zaključak Vlade Crne Gore, broj 04-6711 od 23.12.2021. godine), Odbor REGAGEN je donio Odluku o iznosu naknada koju plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti u 2022. godini („Službeni list CG“, broj 141/21). Predmetna odluka je stupila na snagu 30. decembra 2021. godine.

Način sticanja preduslova za prihodovanje sredstava neophodnih za rad REGAGEN u oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti se značajno razlikuje u odnosu na rad REGAGEN u oblasti energetike. Zakon o energetici je nedvosmislen u institucionalnom uređenju REGAGEN i njenoj odgovornosti u radu prema Skupštini Crne Gore. Ovaj zakon obezbjeđuje transparentnost u postupku utvrđivanja sredstava neophodnih za rad REGAGEN u oblasti energetike i to kroz usvajanje predloga finansijskog plana i plana rada REGAGEN od strane Skupštine Crne Gore i dodatno uređuje način privremenog finansiranja u slučaju da ne dođe to blagovremenog utvrđivanja finansijskog plana REGAGEN, čime se izbjegava pojava rizika od neodrživosti, i u krajnjem, od blokiranja rada ove institucije. Kako je u 2022. godini ministarstvo nadležno za oblast komunalnih djelatnosti nastavilo sa radom na utvrđivanju Nacrta zakona o vodnim uslugama, REGAGEN je, radi harmonizacije procesa rada ove institucije, predložila ujednačavanje u pogledu procesa planiranja rada i finansiranja REGAGEN u oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti sa već definisanim procesima u oblasti energetike.

2.1. Prihodi i rashodi REGAGEN (energetika) u 2022. godini

Detaljan pregled planiranih i ostvarenih prihoda i rashoda REGAGEN u 2022. godini dat je u tabeli koja slijedi.

Tabela 2.1.1. Prikaz prihoda (primitaka) i rashoda (izdataka) REGAGEN – EN u 2022. godini

Red. broj	OPIS	PLANIRANO €	OSTVARENO €
PRIHODI			
1	Prihodi od naknada za korišćenje licenci	1.131.634,12*	1.180.057,84
2	Prihodi od zahtjeva za izdavanje licenci	7.000,00	4.900,00
3	Prihodi od ostalih naknada		
4	Prihodi od refundacija naknada za bolovanja i lica sa invaliditetom	13.495,59	29.970,62
5	Ostali prihodi - prihodi od refundacija troškova službenih putovanja	4.000,00	7.549,34
6	Ostali prihodi		423,26
I	UKUPNI PRIHODI (1+2+3+4+5+6)	1.156.129,71	1.222.901,06

	Sredstva prenešena iz prethodnih godina	365.274,32 *	446.235,36
UKUPNI PRIHODI I SREDSTVA IZ PRETHODNOG PERIODA		1.521.404,03	1.669.136,42
RASHODI			
1	Troškovi materijala	40.800,00	24.076,91
	Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala	10.000,00	6.715,33
	Troškovi stručne literature	5.000,00	4.870,61
	Troškovi štampanja propisa	10.000,00	6.809,15
	Troškovi električne energije i goriva	15.800,00	5.681,82
2	Bruto zarade, naknade zarada i dr. primanja zaposlenih	946.739,00	734.975,51
	Bruto zarade i bruto naknade zarada	811.047,89	635.010,75
	Ostale bruto zarade	37.528,51	39.993,73
	Doprinosi na teret poslodavca	98.162,60	59.971,03
3	Troškovi službenih putovanja	44.700,00	43.458,05
	Troškovi službenih putovanja koji se ne refundiraju	40.700,00	35.908,71
	Troškovi službenih putovanja koji se refundiraju	4.000,00	7.549,34
4	Troškovi proizvodnih usluga	56.330,00	42.370,46
	Troškovi komunikacija	25.350,00	19.966,28
	Troškovi održavanja sredstava	24.680,00	18.434,87
	Troškovi poštanskih usluga	4.000,00	1.513,01
	Troškovi oglašavanja	2.300,00	2.456,30
5	Troškovi neproizvodnih usluga	99.720,00	80.904,46
	Troškovi stručnih i konsultantskih usluga	29.000,00	22.737,43
	Troškovi komunalija	3.920,00	1.879,70
	Troškovi provizija	2.800,00	2.091,44
	Premije osiguranja	12.000,00	9.702,79
	Troškovi seminara, članarina, radionica i treninga i obuke kadrova	34.000,00	26.662,95
	Ostali troškovi	18.000,00	17.830,15
6	Nabavka osnovnih sredstava	50.000,00	41.629,57
7	Sredstva za rješavanje stambenih potreba	46.671,70	46.671,70
8	Troškovi zakupa odnosno kupovine poslovnog prostora	46.320,00	23.976,44
9	Angažovanje vještaka, procjena i ocjena imovine energetskih subjekata	20.000,00	0
10	Rezervisanja za istek mandata u skladu sa Zakonom	25.554,33	0
11	Troškovi za REMIT	9.000,00	0
12	Organizacija međunarodnih skupova u oblasti energetske regulacije	3.000,00	0
II	UKUPNI RASHODI (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12)	1.388.835,03	1.038.063,10
a)	Obaveze na početku perioda	-	16.381,70

b)	Obaveze na kraju perioda	-	3.509,49
III	Amortizacija osnovnih sredstava	67.569,00	67.569,00
IV	UKUPNO POTROŠENA SREDSTVA (II+III+a-b)	1.456.404,03	1.118.504,31
V	Rezerva i sredstva na računu REGAGEN (1+2+3)	65.000,00	550.632,11
1	Sredstva za umanjenje naknada		477.809,91
2	Sredstva za prenešene obaveze		3.509,49
3	Rezerva	65.000,00	69.312,71
VI	UKUPNO RASHODI, REZERVA (IV+V)	1.521.404,03	1.669.136,42

* Planirane Prihode od naknada za korišćenje licenci iz Finansijskog plana za 2022. godinu čini zbir planiranih Prihoda od naknada za korišćenje licenci u iznosu od 1.131.634,12 € i Planiranih prenešenih sredstava iz prethodne godine u iznosu od 365.274,32 €, koja su korišćenja za umanjivanje naknade

I Prihodi

U 2022. godini REGAGEN je ostvarila ukupne prihode, zajedno sa prenešenim sredstvima, u iznosu od 1.669.136,42€, što je za 10% više u odnosu na planirani iznos od 1.521.404,03€. Ukupno prenešena sredstva iz 2021. godine u 2022. godinu iznose 446.235,36€. U Finansijskom izvještaju za 2021. godinu je navedeno da ova prenešena sredstva obuhvataju sredstva za umanjenje naknada, sredstva za isplate preostalih obaveza prenesenih iz prethodne godine i rezervu.

Odlukom o utvrđivanju naknada za licence i za zatvoreni distributivni sistem, za 2022. godinu ("Službeni list Crne Gore", broj 141/21) predviđena je osnovica za obračun godišnjih naknada za licence u iznosu od 1.131.634,12 €, kao razlika prihoda od naknada za korišćenje licenci, utvrđenog Finansijskim planom za 2022. godinu u iznosu od 1.496.908,44 € i sredstava koja su po isteku 2021. godine preostala na računu REGAGEN, nakon izmirenja obaveza, u iznosu od 365.274,32 €.

Znači, dio prenešenih sredstava iz 2021. godine u iznosu od 365.274,32 € korišćena su za umanjivanje naknada za 2022.godinu.

U Tabeli 2.1.1. prikazani su prihodi prema strukturi priliva svih sredstava uplaćenih REGAGEN u toku 2022. godine, i to:

- 1) Po osnovu godišnjih naknada za korišćenje licence ostvaren je prihod u iznosu od 1.180.057,84 €, što je za oko 4% više od planiranog iznosa od 1.131.634,12€. Od ukupno ostvarenog iznosa prihoda od naknada za korišćenje licence, za status zatvorenog distributivnog sistema prihodovano je 1.332,17 €;
- 2) Prihod ostvaren od naknada za izdavanje licenci, koji su planirani u iznosu od 7.000,00 €, ostvareni su u iznosu od 4.900,00 €;
- 3) Prihodi ostvareni od refundiranja naknada zarada po osnovu bolovanja i po osnovu zapošljavanja lica sa invaliditetom iznose 29.970,62 € i veći su za 122%, od planiranih 13.495,59 €. Ovoliko odstupanje je nastalo jer je tokom 2022. godine naplaćen dio potraživanja po ovom osnovu iz prethodnog perioda i nijesu mogli biti u potpunosti predviđeni svi novi prihodi koji će biti ostvareni po ovom osnovu tokom 2022. godine;

- 4) Poslovni prihodi koji se odnose na refundiranje troškova službenih putovanja ostvareni su u iznosu od 7.549,34€, odnosno, za 89% više od planiranog iznosa što ukazuje na povećan obim međunarodnih aktivnosti REGAGEN u 2022. godini, i ostvarivanju saradnje sa međunarodnim organizacijama, a naročito sa Energetskom zajednicom;
- 5) Ostali prihodi ostvareni su u iznosu od 423,26 € i odnose se na sudske sporove.

II Rashodi

Ukupni rashodi REGAGEN u 2022. godini, koji se odnose na obavljanje poslova u oblasti energetike, iznose 1.038.063,10€ i manji su za 25% od planiranih 1.388.835,03 €.

Iznosi ostvarenih troškova predstavljeni su u tabeli 2.1.1. po stavkama uz poređenje sa planiranim troškovima:

- 1) *Troškovi za materijal i usluge* u ukupnom iznosu su bili manji od planiranih, a pojedinačno su ostvareni na sljedeći način:
  - 1.1 *Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala* ostvareni su u iznosu od 6.715,33 € i manji su za 33% od planiranih 10.000,00 €.
  - 1.2 *Troškovi stručne literature* se odnose na pretplatu na „Službeni list Crne Gore“, pretplatu na stručne časopise iz pravne, ekonomske i energetske oblasti i kupovinu druge stručne literature, kao što su komentari zakona koji regulišu oblasti od značaja za rad REGAGEN. Predmetni troškovi su bili planirani u iznosu od 5.000,00 €, a ostvareni su u iznosu od 4.870,61€, odnosno manji su za 3%;
  - 1.3 *Troškovi štampanja propisa* ostvareni su u iznosu od 6.809,15€, što je za 32% manje od planiranog iznosa od 10.000,00 €. Ovi troškovi se odnose se na troškove štampanja raznih odluka, izvještaja, planova i sl. i objavljivanje akata u Službenom listu Crne Gore;
  - 1.4 *Troškovi električne energije i goriva* iznosili su 5.681,82 €, što je za 64% manje od planiranih 15.800,00€. *Finansijskim planom za 2022. godinu troškovi električne energije su planirani u većem iznosu zbog planirane kupovine -zakupa nedostajućeg prostora za rad REGAGEN, što nije realizovano, pa je to jedan od razloga zbog kojeg je došlo do navedenog odstupanja kod ovih troškova. Pored navedenog, REGAGEN je tokom 2022. godine intenzivno sprovodila mjere energetske efikasnosti, u pogledu potrošnje električne energije u poslovnim prostorima i potrošnje goriva u službenim automobilima. Ovo su bile preporuke Vlade Crne Gore, preko Nacionalnog savjeta za energetiku, kao i Međunarodne agencije za energiju i Evropske komisije.*
- 2) *Troškovi bruto zarada, naknada zarada i drugih primanja zaposlenih* ostvareni su u ukupnom iznosu od 734.975,51 €, što je za 22% manje u odnosu na planirani iznos od 946.739,00 €, koliko je predviđeno Finansijskim planom za 2022. godinu. Ovi troškovi, kako je i planirano za 2022.godinu, odnosili su se na zarade, naknade zarada i druga primanja zaposlenih u REGAGEN angažovanih u oblasti energetike i na 79,17% troškova angažovanja zaposlenih u REGAGEN

(uključujući i mandatne pozicije) koji predstavljaju *zajedničke ljudske resurse*. Preostalih 20,83% troškova angažovanja *zajedničkih ljudskih resursa*, kao i troškovi angažovanja zaposlenih u Službi za regulisane komunalnih djelatnosti su se finansirali od naknada koje su plaćali vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti.

Prosječan broj zaposlenih angažovanih u oblasti energetike, zajedno sa zaposlenima koji čine *zajedničke ljudske resurse*, u 2022. godini je bio 34 (uključujući i četiri mandatne pozicije).

Od ukupno ostvarenih troškova po ovom osnovu, za bruto zarade i bruto naknade zarada utrošeno je 635.010,75€, a za ostale bruto zarade zaposlenih 39.993,73€. Preostali iznos od 59.971,03 € odnosi se na doprinose na teret poslodavca.

- 3) Za *službena putovanja* ukupno je utrošeno 43.458,05 €, a planirana su sredstva u iznosu od 44.700,00 €. Iznos od 7.549,34 € refundiran je od strane Energetske zajednice kako je navedeno u okviru poglavlja Prihodi - tačka 5. Znači, REGAGEN je od svojih sredstava na službena putovanja u 2022. godini utrošila 35.908,71 €.
- 4) *Troškovi proizvodnih usluga* ostvareni su u iznosu od 42.370,46 €, što je za 25% manje od planiranih 56.330,00 € i čine ih:
  - 4.1 *Troškovi komunikacija*, u ukupnom iznosu od 19.966,28 €, manji su od planiranih 25.350,00 €, za oko 21%. Ostvareni troškovi odnose se na usluge obezbeđivanja neophodne georedundantnosti servera (sačinjavanje kopije podataka – backup i nadogradnja memorije), troškove fiksne i mobilne telefonije, kao i troškove interneta;
  - 4.2 *Troškovi održavanja sredstava* iznose 18.434,87 € i manji su od planiranih 24.680,00 €, za 25%.

REGAGEN je kao vlasnik poslovnog prostora koji je u stambenoj zgradi, a na osnovu Odluke Skupštine stanara, na ime troškova održavanja zajedničkih prostorija u 2022. godini, ostvarila trošak u iznosu od 3.661,60 €. Troškovi održavanja računarske opreme i instalacije antivirus programa iznose 3.100,27 €, za održavanje vozila utrošeno je 1.142,11 €, za održavanje i higijenu poslovnog prostora utrošeno je 6.506,39 €, za održavanje sajta, servera i mreže utrošeno je 3.811,50 €, a ostatak sredstava od 213,00 € odnosi se na ostale troškove održavanja.
  - 4.3 *Troškovi poštanskih usluga* iznose 1.513,01 € i manji su za 62% od planiranih 4.000,00 €.
  - 4.4 *Troškovi oglašavanja* u sredstvima informisanja ostvareni su u iznosu od 2.456,30 €, što je za 7% više od planiranih 2.300,00 €. Ovi troškovi odnose se na objave konkursa, javnih poziva i sl.
- 5) *Troškovi neproizvodnih usluga* ostvareni su u iznosu od 80.904,46 €, što je za 19% manje od planiranih 99.720,00 €, a to su:
  - 5.1 *Troškovi stručnih i konsultantskih usluga* ostvareni su u ukupnom iznosu od 22.737,43 € i manji su od planiranih 29.000,00 € za 22%. Ovi troškovi odnose se na usluge revizije,

prevođenja, aktuarske procjene, angažovanje domaćih i inostranih eksperata i usko specijalizovanih konsultanata i ostale usluge.

5.2 *Troškovi komunalija* iznose 1.879,70 € i manji su za 52% u odnosu na planirani iznos od 3.920,00 €;

5.3 *Troškovi provizija*, koji se prvenstveno odnose na provizije banaka, ostvareni su u iznosu od 2.091,44 € i manji su od planiranih 2.800,00 €, za 25%;

5.4 *Troškovi premija osiguranja* ostvareni su u iznosu od 9.702,79 €, što je za 19% manje od planiranih 12.000,00 €;

5.5 *Za troškove seminara, stručne obuke zaposlenih i plaćanja članarina međunarodnim organizacijama* čiji je član REGAGEN, utrošeno je 26.662,95 €, što je za 22% manje od planiranih 34.000,00 €. U 2022. godini REGAGEN je finansirala prisustvo zaposlenih na domaćim i međunarodnim seminarima, odnosno, vebinarima, kao i stručna usavršavanja u ukupnom iznosu 19.202,95 €. Kao i tokom prethodnih godina, REGAGEN je kao članica MEDREG-a (Udruženja regulatora za električnu energiju i gas Mediterana) uplatila iznos godišnje članarine od 2.400,00 €, kao posmatrač CEER-a (Savjet evropskih energetskih regulatora) godišnju članarinu od 4.060,00 € i kao članica Komiteta CIGRE iznos od 1.000,00€ za godišnju kolektivnu članarinu.

5.6 Ostali troškovi ostvareni su u iznosu od 17.830,15 €, što je za 1% manje od planiranih 18.000,00 €. Za sponzorstva i donacije je u 2022. godini utrošeno 3.477,42 €. U cilju obezbijedivanja pristupačnosti poslovnim prostorijama REGAGEN, u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom ("Službeni list CG", br. 48/13 i 44/15), pored nabavki taktilnih površina koje su postavljene u prostorijama REGAGEN, izvršena je i nabavka i montiranje taktilnih površina (hodnih traka vodilja i pozor polja) u zajedničkim djelovima stambeno-poslovne zgrade. Vrijednost nabavke taktilnih površina koje su postavljene u zajedničkim prostorijama stambeno-poslovne zgrade u kojoj se nalaze poslovne prostorije REGAGEN iznosi 3.477,42 €. Taj dio troškova za ovu namjenu finansirao se iz planiranog rashoda koji se odnosi na "troškove sponzorstva, donacije i pomoći", tako da su predmetne taktilne površine donirane Skupštini etažnih vlasnika Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96/III. Dodatno, sredstva utrošena iz ove stavke se odnose se i na sudske troškove, troškove administrativnih i sudskih taksi propisanih zakonom, troškove reprezentacije i ostale troškove.

6) *Za nabavku osnovnih sredstava* planirano je 50.000,00 €, a potrošeno 41.629,57 €, što je za 17% manje od planiranog iznosa. Računarska i ostala tehnička oprema nabavljena je u iznosu od 26.234,93 €, namještaj u iznosu od 6.350,93 € i sitan inventar u iznosu od 9.043,71 €.

7) *Sredstva za rješavanje stambenih potreba zaposlenih* izdvojena su u iznosu od 46.671,70 € koliko je i predviđeno Finansijskim planom za 2022. godinu.

- 8) *Troškovi zakupa nedostajućeg poslovnog prostora* ostvareni su u iznosu od 23.976,44 €, što je u odnosu na planiranih 46.320,00 € manje za 48%.
- 9) Sredstva planirana za angažovanje vještaka, procjena i ocjena imovine energetskih subjekata nijesu trošena.
- 10) Sredstva koja se odnose na rezervisanja za istek mandata izabranih lica u skladu sa Zakonom o energetici, nijesu trošena.
- 11) Sredstva u iznosu od 9.000,00 € koja su planirana za omogućavanje realizacije implementacije Regulative (EU) br. 1227/2011 o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (REMIT), nijesu trošena tokom 2022. godine.
- 12) Sredstva u iznosu od 3.000,00 € koja su planirana za organizaciju međunarodnih skupova u oblasti energetske regulacije u Crnoj Gori nijesu trošena.

a) **Kratkoročne obaveze na početku perioda**

Neizmirene obaveze iz 2021. godine u iznosu od 16.381,70 €, prikazane su kroz realizaciju rashoda u Finansijskom izvještaju REGAGEN za 2021. godinu i izmirene su početkom 2022. godine.

b) **Kratkoročne obaveze na kraju perioda**

Na kraju 2022. godine ostale su neizmirene kratkoročne obaveze u ukupnom iznosu od 3.509,49 €, i odnose na obaveze prema zaposlenima i dobavljačima koje dospijevaju za plaćanje nakon 31.12.2022.godine.

III Amortizacija osnovnih sredstava

Sredstva za amortizaciju osnovnih sredstava izdvojena su u iznosu od 67.569,00 € koliko je bilo predviđeno Finansijskim planom za 2022. godinu.

Tabela 2.1.2. Prikaz priliva i odliva sredstava amortizacije tokom 2022. godine

1	Stanje sredstava amortizacije na dan 01.01.2022.god.	187.672,84
2	Prenos sredstava odobrenih finansijskim planom za 2022. godinu	65.569,00
3	Provizije isplaćene tokom 2022. godine	22,56
4	Stanje sredstava amortizacije na dan 31.12.2022.god. (1+2-3)	255.219,28

IV Ukupno potrošena sredstva

REGAGEN je u 2022. godini potrošila sredstva koja se odnose na rashode, isplaćene obaveze iz prethodnog perioda i troškove amortizacije osnovnih sredstava u ukupnom iznosu od 1.118.504,31 €, što je za 24% manje od planiranog iznosa od 1.456.404,03 €.

V Rezerva i sredstva na računu REGAGEN

Na osnovu člana 51 stav 7 Zakona o energetici, kojim je propisano da po isteku poslovne godine, sredstva koja preostanu na računu REGAGEN, nakon izmirenja obaveza prenose se u narednu godinu, a naknade za narednu godinu se srazmjerno umanjuju, umanjene su naknade koje energetski subjekti plaćaju u 2023. godini za iznos sredstava od 477.809,91 €, a koja su u vrijeme donošenja odluke o utvrđivanju naknada za licence i za zatvoreni distributivni sistem, za 2023. godinu predviđena da će na kraju 2022. godine ostati na računu REGAGEN, uz izuzetak odobrene rezerve i iznosa za namirivanje obaveza na kraju perioda.

Sredstva koja su preostala na računu iznose 550.632,11 € i čine ih:

- Sredstva za umanjenje naknada u iznosu od 477.809,91 €;
- Sredstva za isplate obaveza na kraju perioda u iznosu od 3.509,49 € i
- Rezerva u iznosu od 69.312,71€.

2.2. Javne nabavke

REGAGEN je kao naručilac, u smislu Zakona o javnim nabavkama ("Službeni list CG", br. 74/19, 03/23 i 11/23) postupila u skladu sa članom 38 stav 1 tog zakona i u propisanom roku sačinila Plan javnih nabavki za 2022. godinu, koji je dostavljen nadležnom organu radi objavljivanja na portalu javnih nabavki. Plan je objavljen i na internet stranici REGAGEN www.regagen.co.me.

Kako robe i usluge za koje je REGAGEN imala potrebu tokom 2022. godine, po vrijednosti spadaju u jednostavne nabavke, to je primjenjivan Pravilnik o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki ("Službeni list Crne Gore", br. 61/20, 65/20, 71/20, 74/20, 102/20 i 51/21).

Pregled realizacije planiranih jednostavnih nabavki većih od 5.000,00€, u periodu od 01.01. do 31.12.2022. godine, dat je u tabeli koja slijedi.

Tabela 2.2.1. Pregled realizacije planiranih jednostavnih nabavki većih od 5.000,00€ u periodu od 01.01. do 31.12.2022. godine

Vrsta postupka javne nabavke	Procijenjeni iznos po planu 2022. g. sa PDV-om (€)	Planirani postupci	Pokrenuti postupci	Završeni postupci	Obustavljeni postupci		Nerealizovani postupci		Ugovorena vrijednost nabavke sa PDV-om (€)
					Broj	Iznos (€)	Broj	Iznos (€)	
Jednostavne nabavke	102.155,65 €	8	8	8	/	/	/	/	95.210,84 €

Kako je i predočeno u prethodnoj tabeli, u 2022. godini je sprovedeno svih osam planiranih postupaka jednostavnih nabavki većih od 5.000,00 €, i to za: Backup server; Osiguranje imovine i zaposlenih; Nabavka i montiranje taktilnih površina; Usluge štampanja i kopiranja; Usluge putničkih agencija - nabavka usluga snabdijevanja avio kartama-rezervacija, kupovina i isporuka avio karata; Računare i

računarsku opremu; Usluge mobilne telefonije, interneta i Uređaji za mobilnu telefoniju. Ukupna procijenjena vrijednost navedenih nabavki sa PDV-om je 102.155,65 €, dok je ukupna ugovorena vrijednost istih sa PDV-om manja u odnosu na planiranu i iznosi 95.210,84 €.

REGAGEN je pored prethodno navedenih nabavki u toku 2022. godine sprovodila i postupke jednostavnih nabavki usluga, robe i radova pojedinačne vrijednosti manje od 5.000,00 €, Ukupna vrijednost jednostavnih nabavki do 5.000,00 € sprovedenih u 2022. godini, sa uračunatim PDV-om iznosi 98.004,26 €.

3. AKTIVNOSTI REGAGEN

U ovom poglavlju izvještaja daje se prikaz rada REGAGEN u dijelu njene nadležnosti koja se odnosi na energetske sektor, sa osvrtom na aktivnosti koje je REGAGEN intenzivno sprovodila u oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti. U uvodnom dijelu je istaknuto da, shodno odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima, REGAGEN dostavlja Skupštini Crne Gore do 31. jula poseban izvještaj o aktivnostima REGAGEN u oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti za 2022. godinu.

Planom rada REGAGEN za 2022. godinu koji se odnosi na sektor energetike, planirani su poslovi koji se odnose na: donošenje, odnosno izmjene i dopune podzakonskih akata u skladu sa Zakonom o energetici, davanje saglasnosti i odobrenja na akte energetskih subjekata, kao i izmjene i dopune internih akata REGAGEN u slučaju potrebe; utvrđivanje cijena i naknada i davanje saglasnosti na predlog cijena energetskim subjektima, čija je djelatnost regulisana od strane REGAGEN u skladu sa Zakonom o energetici; odlučivanje po zahtjevima za izdavanje ili izmjenu licenci; kontrolu rada i poslovanja energetskih subjekata u pogledu ispunjavanja uslova utvrđenih licencom, kao i oduzimanje licenci u slučaju nepoštovanja utvrđenih uslova; odlučivanje po zahtjevima za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema i kontrola rada i poslovanja subjekata kojima je utvrđen status zatvorenog distributivnog sistema; utvrđivanje i produženje statusa povlašćenog proizvođača električne energije; vođenje registra povlašćenih proizvođača; vršenje analize i objavljivanje podataka o udjelu obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije u ukupnoj proizvodnji i potrošnji električne energije; davanje saglasnosti na planove operatora sistema električne energije; nadzor nad radom i poslovanjem energetskih subjekata; praćenje i kontrola kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom; praćenje finansijskog poslovanja regulisanih elektroenergetskih subjekata; praćenje i analiza gubitaka u prenosnom i distributivnom sistemu električne energije; praćenje realizacije investicionih planova operatora prenosnog i operatora distributivnog sistema električne energije; nadzor nad prekograničnom razmjenom električne energije i dodjelom prekograničnih kapaciteta; nadzor nad transparentnosti i dostupnosti informacija vezanih za tržište električne energije; odlučivanje po žalbama; izradu godišnjih izvještaja i planova; postupanje po zahtjevima za slobodan pristup informacijama; organizaciono, kadrovsko i institucionalno jačanje REGAGEN i saradnju REGAGEN sa državnim organima, regulatornim tijelima iz okruženja i međunarodnim institucijama čiji je član ili sa kojima ima zajedničke pravce djelovanja.

U oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti, REGAGEN je u 2022. godini planirala da vrši sljedeće poslove: izdavanje, mijenjanje i oduzimanje licence za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti; međusobno poređenje poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti na bazi propisanih indikatora (benčmarking); donošenje podzakonskih akata utvrđenih Zakonom o komunalnim djelatnostima; davanje saglasnosti na predlog cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti (komunalnih usluga i komunalnog proizvoda).

3.1. Ostvarivanje normativno-regulatorne uloge

3.1.1. Energetski sektor

Normativnu aktivnost REGAGEN čini donošenje podzakonskih akata utvrđenih Zakonom o energetici, kao i davanje saglasnosti/odobranje akata energetskih subjekata.

Usljed izmjena i dopuna Zakona o energetici koje su stupile na snagu u avgustu 2020. godine, REGAGEN je u 2021. godini sprovela aktivnosti usmjerene na donošenje novih, odnosno na izmjene i dopune prethodno utvrđenih podzakonskih akata, kao i na obradu predloga akata koje joj u skladu sa Zakonom o energetici dostavljaju subjekti na odobravanje, odnosno davanje saglasnosti, a ova aktivnost je nastavljena i u 2022. godini.

Tako je u 2022. godini REGAGEN donijela:

- Metodologiju za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije ("Službeni list CG", broj 71/22);
- Metodologiju za utvrđivanje cijena, rokova i uslova za pružanje pomoćnih usluga i usluga balansiranja prenosnog sistema električne energije ("Službeni list CG", broj 71/22);
- Metodologiju za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije ("Službeni list CG", broj 71/22);
- Metodologiju za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije ("Službeni list CG", broj 71/22);
- Pravila za korekcije cijena i naknada ("Službeni list CG", broj 71/22);
- Odluku o utvrđivanju naknada za licence i za zatvoreni distributivni sistem, za 2023. godinu ("Službeni list CG", broj 149/22);
- Metodologiju za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje sistema za skladištenje gasa ("Službeni list CG", broj 16/22);
- Metodologiju za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta gasa ("Službeni list CG", broj 16/22).

Kako je istaknuto i u poglavlju 4.1 ovog izvještaja, REGAGEN je u 2022. godini sprovela postupak utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda i naknada za energetske subjekte koje reguliše. U skladu sa navedenim, jedna od prioritarnih normativnih aktivnosti koje je REGAGEN sprovela u toku prošle godine bila je upravo donošenje navedenih metodologija za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknada za odgovarajuće subjekte.

REGAGEN je u 2022. godini odobrila, odnosno dala saglasnost na sljedeća akta „Crnogorskog elektrodistributivnog sistema“ DOO Podgorica (u daljem tekstu: CEDIS) i „Crnogorskog elektroprenosnog sistema“ AD Podgorica (u daljem tekstu: CGES):

- Pravila za funkcionisanje distributivnog sistema električne energije ("Službeni list CG", broj 72/22) (CEDIS);
- Metodologiju za utvrđivanje naknade za priključenje na distributivni sistem električne energije ("Službeni list CG", broj 72/22) (CEDIS);

- Cjenovnik za otkup izgrađene infrastrukture na naponskom nivou 0,4 kV ("Službeni list CG", broj 72/22) (CEDIS);
- Odluku o izmjenama pravila mjerenja u distributivnom sistemu električne energije ("Službeni list CG", broj 114/22) (CEDIS);
- Odluku o određivanju naknade za priključenje na distributivni sistem električne energije ("Službeni list CG", broj 130/22) (CEDIS);
- Pravila o izmjenama i dopunama usaglašenih pravila za alokaciju dugoročnih prava prenosa na granicama zone nadmetanja koje opslužuje SEE CAO i Pravila o izmjenama i dopunama pravila za eksplicitnu dnevnu dodjelu kapaciteta na granicama zone nadmetanja koje opslužuje SEE CAO (CGES);
- Pravila za funkcionisanje prenosnog sistema električne energije ("Službeni list CG", broj 149/22) (CGES);
- Metodologiju za utvrđivanje naknade za priključenje na prenosni sistem električne energije ("Službeni list CG", broj 149/22) (CGES).

Uprkos činjenici da su aktivnosti koje je REGAGEN sprovodila u 2022. godini rezultirale donošenjem prethodno navedenih akata koje izvorno pripremaju elektroenergetski subjekti, u prošloj godini je izostalo davanje saglasnosti REGAGEN na jedan od ključnih akata subjekata koji uređuju funkcionisanje elektroenergetskog sektora - Tržišna pravila. Naime, DOO „Crnogorski operator tržišta električne energije“ (u daljem tekstu: COTEE) je navedeni akt dostavio na odobravanje u januaru 2023. godine i u trenutku sačinjavanja ovog izvještaja postupak je u toku.

U pogledu novih nadležnosti koje su dodijeljene REGAGEN polovinom 2020. godine, a koje se odnose na povezivanje dan-unaprijed i unutar dnevnog tržišta električne energije, operator prenosnog sistema (OPS) nije u 2022. godini podnio zahtjev za odobravanje metodologija i drugih akata koje izvorno donosi. Navedena obaveza nije mogla biti ispunjena ni za nominovanog operatora tržišta električne energije (NEMO) jer isti nije imenovan.

Izmjena nadležnosti u oblasti obnovljivih izvora energije je rezultirala obavezom REGAGEN da odobrava pravila o garancijama porijekla koje operator tržišta donosi u skladu sa propisom Vlade Crne Gore i pravilima evropskog udruženja organizacija koje izdaju garancije porijekla, kao i akt operatora tržišta kojim se utvrđuje naknada za korišćenje registra garancija porijekla, koji su dužni da plaćaju korisnici registra. COTEE u 2022. godini nije dostavljao REGAGEN predmetna akta na odobravanje.

3.1.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti

Vođenje postupaka po zahtjevima za davanje saglasnosti vršiocima regulisanih komunalnih djelatnosti na regulatorni prihodi i cijene za 2021. i 2022. godinu omogućilo je REGAGEN da se upozna sa svim troškovima i prihodima vršilaca, ali istovremeno i da se pojedina metodološka rješenja sagledaju i dodatno uredi u smislu preciziranja pojedinih normi.

Upravo iz navedenog razloga, ocjenjujući da postoji mogućnost za dodatnim unapređenjem pojedinih podzakonskih akata REGAGEN je u izvještajnom periodu donijela tri odluke o izmjenama i dopunama

Metodologije za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti („Službeni list CG”, br. 34/22, 46/22 i 54/22).

Takođe, REGAGEN je tokom 2022. godine donijela Pravila o izmjenama i dopunama Pravila o licencama za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti („Službeni list CG”, broj 122/22) kako bi se stvorili uslovi za produženje važenja licenci izdatih vršiocima. Takođe, dodatno je uređen način oduzimanja licence, kao i rok za dostavljanje zahtjeva za produženje licence.

3.1.3. Donošenje internih opštih akata

U toku 2022. godine, REGAGEN je nastavila sa donošenjem unutrašnjih opštih akata i drugih internih akata, i donijela:

- Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja sredstava reprezentacije, broj 22/624-2 od 10.02.2022. godine;
- Vodič za pristup informacijama u posjedu Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, broj 22/691-2 od 17.02.2022. godine;
- Pravilnik o dopuni Pravilnika o računovodstvu sa računovodstvenim politikama broj: 22/3423-2 od 28.09.2022. godine
- Odluku o načinu i uslovima korišćenja službenih putničkih automobila Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, broj 22/4308-2 od 28.11.2022. godine;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti broj 22/4776-1 od 23.12.2022. godine;
- Pravilnik o zaradama i naknadama putnih i drugih troškova zaposlenih broj 22/4777-1 od 23.12.2022. godine.

4. UTVRĐIVANJE CIJENA I NAKNADA I DAVANJE SAGLASNOSTI NA PREDLOG CIJENA

4.1. Energetski sektor

Polazeći od zakonske obaveze propisane članom 43 stav 8 tačka 2 Zakona o energetici, REGAGEN je u februaru 2022. godine donijela *Odluku o trajanju regulatornog perioda za regulisane elektroenergetske subjekte, broj 22/840-2 od 24.02.2022. godine*, kojom je utvrđeno da regulatorni period za: operatora prenosnog sistema, operatora distributivnog sistema i operatora tržišta električne energije, počinje 01.01.2023. godine i traje do 31.12.2025. godine.

Regulisani subjekti „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD Podgorica (CGES), „Crnogorski elektrodistributivni sistem“ DOO Podgorica (CEDIS) i „Crnogorski operator tržišta električne energije“ DOO Podgorica (COTEE), u funkciji operatora prenosnog sistema električne energije, operatora distributivnog sistema električne energije i operatora tržišta električne energije, su dužni da podnesu zahtjeve za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda, cijena ili naknada najkasnije četiri mjeseca prije isteka važenja odluka o utvrđivanju cijena, odnosno naknada. Imajući u vidu da su odluke o utvrđivanju cijena za korišćenje prenosnog i distributivnog sistema električne energije iz 2019. godine, kao i odluka o naknadama za rad operatora tržišta iz 2021. godine, važile do kraja 2022. godine, operatori su 31. avgusta 2022. godine podnijeli zahtjeve za utvrđivanje novih cijena i naknada za regulatorni period 2023-2025. godina.

Navedeni postupci su sprovedeni u skladu sa Zakonom o energetici, Zakonom o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17) i metodologijama koje je REGAGEN usvojila tokom 2022. godine, i to:

- Metodologijom za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije ("Službeni list CG", broj 71/22),
- Metodologijom za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije ("Službeni list CG", broj 71/22),
- Metodologijom za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije ("Službeni list CG", broj 71/22),
- Metodologijom za utvrđivanje cijena, rokova i uslova za pružanje pomoćnih usluga i usluga balansiranja prenosnog sistema električne energije („Službeni list Crne Gore“, broj 71/22).

Postupci utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda, cijena i naknada regulisanim subjektima su podrazumijevali intenzivne, višemjesečne aktivnosti uz kontinuirano informisanje i uključivanje javnosti u postupak.

Postupak pokrenut podnošenjem Zahtjeva od strane Operatora prenosnog sistema električne energije (CGES) je rezultirao donošenjem:

- *Odluke o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije za period 01.01.2023-31.12.2025. godina ("Službeni list CG", broj 131/22),*

- *Odluke o utvrđivanju cijena za pomoćne usluge i usluge balansiranja za period 01.01.2023-31.12.2025. godina ("Službeni list CG", broj 131/22).*

Postupak pokrenut podnošenjem Zahtjeva od strane Operatora tržišta električne energije (COTEE) je rezultirao donošenjem *Odluke o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije za period 01.01.2023-31.12.2025. godina ("Službeni list CG", broj 131/22).*

Postupak pokrenut podnošenjem Zahtjeva od strane Operatora distributivnog sistema električne energije (CEDIS) je, nakon povlačenja Zahtjeva od strane ovog regulisanog subjekta na sjednici Odbora REGAGEN održanoj 29. novembra 2022. godine, rezultirao donošenjem:

- Rješenja o obustavljanju postupka po Zahtjevu „Crnogorskog elektrodistributivnog sistema“ DOO Podgorica, za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za period 01.01.2023-31.12.2025. godine, broj 10-10-29909 od 31.08.2022. godine,
- *Odluke o utvrđivanju o utvrđivanju privremenih cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije ("Službeni list CG", broj 131/22).*

4.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti

Metodologijom za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti („Službeni list CG“, br. 56/20, 33/21, 51/21, 34/22, 56/22 i 54/22) propisano je da se zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za naredni regulatorni period podnosi do 30. aprila tekuće za narednu godinu.

U periodu od 30. aprila 2022. godine do 31. decembra 2022. godine, REGAGEN je dala 21 saglasnost na predlog cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti za 2023. godinu, i to: (1) 14 saglasnosti koje se odnose na predlog cijena za obavljanje djelatnosti javnog vodosnabdijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama, (2) sedam saglasnosti koje se odnose na predlog cijena za obavljanje djelatnosti crpljenja, odvoza i zbrinjavanja komunalnih otpadnih voda iz septičkih jama. REGAGEN je donijela odluke o davanju saglasnosti na predlog cijena usluga za 2023. godinu za fizička i pravna lica, za:

- javno vodosnabdijevanje i upravljanje komunalnim otpadnim vodama za: DOO „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica; DOO „Komunalno“ Plužine; DOO „Vodovod i kanalizacija“ Tivat; DOO „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj; DOO „Komunalne djelatnosti“ Šavnik; DOO „Komunalne djelatnosti“ Gusinje; DOO „Vodovod i kanalizacija“ Bar; DOO „Vodovod“ Pljevlja; DOO „Komunalne djelatnosti“ Plav; i DOO „Vodovod i kanalizacija“ Berane; DOO „Vodovod i kanalizacija“ Tuzi, DOO „Vodovod i kanalizacija“ Budva, DOO „Vodovod i kanalizacija“ Nikšić i DOO „Komunalne usluge – Gradac“ Mojkovac;
- crpljenje, odvoz i zbrinjavanje komunalnih otpadnih voda iz septičkih jama za: DOO „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica; DOO „Vodovod i kanalizacija“ Herceg Novi; DOO „Agencija za stanovanje“ Podgorica; DOO „Vodovod i kanalizacija“ Bar; DOO „Vodovod i kanalizacija“ Budva, DOO „Vodovod i kanalizacija“ Nikšić i DOO „Vodovod i kanalizacija“ Berane.

DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kolašin, DOO „Vodovod i kanalizacija“ Andrijevica i DOO „Komunalna djelatnost“ Petnjica, do donošenja ovog izvještaja nijesu podnijeli zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2023. godinu.

REGAGEN nije dala saglasnost na predlog cijena usluga za pet vršilaca i to: DOO „Vodovod Bistrica“ Bijelo Polje; DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kotor; DOO „Otpadne vode Budva; DOO „Vodovod i kanalizacija“ Danilovgrad i DOO „Vodovod i kanalizacija“ Herceg Novi. Zahtjevi su odbijeni iz formalnih razloga, odnosno iz razloga što vršioci nijesu dostavili dokumentaciju u skladu sa članom 22 Metodologije za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti, ili iz razloga što nijesu postupili u skladu sa zahtjevom REGAGEN za ispravku podneska.

Članom 56 stav 2 Zakona o komunalnim djelatnostima, propisana je obaveza jedinica lokalne samouprave da u roku od 15 dana od dana primjene nove cijene komunalne usluge o istom obavijesti REGAGEN. REGAGEN se u februaru 2023. godine dopisom obratila nadležnim sekretarijatima jedinica lokalnih samouprava sa zahtjevom da je informišu o cijenama regulisanih komunalnih usluga koje su u primjeni od 01.01.2023. godine.

REGAGEN je dobila odgovor od svih sekretarijata jedinica lokalnih samouprava, osim iz Opštine Plav i Opštine Petnjica.

Tokom 2022. godine dato je i 13 saglasnosti na predlog cijena usluga za 2022. godinu za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti, i to: (1) osam saglasnosti koje se odnose na predlog cijena za obavljanje djelatnosti javnog vodosnabdijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama¹, (2) pet saglasnosti koje se odnose na predlog cijena za obavljanje djelatnosti crpljenja, odvoza i zbrinjavanja komunalnih otpadnih voda iz septičkih jama². REGAGEN tokom 2022. godine nije dala saglasnost na predlog cijena usluga za 2022. godinu za obavljanje djelatnosti javnog vodosnabdijevanje i upravljanja komunalnim otpadnim vodama za DOO „Vodovod i kanalizacija“ Danilovgrad i prečišćavanja komunalnim otpadnim vodama za DOO „Vodovod i kanalizacija Herceg Novi“.

U decembru 2022. godine donijet je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnim djelatnostima kojim je propisano da ako vršilac ne podnese zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti u roku, odnosno nadležni organ jedinice lokalne samouprave odbije davanje saglasnosti na predlog cijena ili iz drugog razloga ne dođe do utvrđivanja cijena za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti, primjenjivaće se privremene cijene, koje su 10% niže od visine cijene po jedinici mjere iskazane na računu u mjesecu decembru godine koji prethodi godini primjene privremene cijene i ista će se primjenjivati godinu dana, počev od 1. januara godine na koju se odnosi. Navedena odredba nameće obavezu vršiocu da zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena podnosi REGAGEN u skladu sa članom 49 stav 4 Zakona o komunalnim djelatnostima, odnosno do 30. aprila tekuće za narednu godinu, u skladu sa članom 23 Metodologije za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti („Službeni list CG“, broj 56/20, 33/21, 51/21, 34/22, 46/22 i 54/22), što prethodno nije bio slučaj iz razloga što se privremena cijena mogla

---

¹ ViK Bar, ViK Nikšić, ViK Bijelo Plje, ViK Berane, ViK Pljevlja, ViK Tuzi, ViK Budva i KD Plav

² ViK Bar, ViK Nikšić, ViK Bijelo Polje, ViK Berane i ViK Pljevlja

primjenjivati najduže pola godine. S tim u vezi, ukoliko vršilac ne podnese zahtjev u navedenom roku ili iz drugog razloga ne dođe do utvrđivanja cijena za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti, primjenjivaće se privremena cijena godinu dana, bez mogućnosti da vršilac zahtjev podnese REGAGEN nakon 30. aprila tekuće za narednu godinu.

5. ODLUČIVANJE PO ZAHTJEVIMA

5.1. Energetski sektor

5.1.1. Izdavanje licenci

Energetske djelatnosti, propisane Zakonom o energetici, obavljaju se na osnovu licenci koje izdaje REGAGEN.

Tokom 2022. godine REGAGEN je izdala 9 novih, izvršila izmjenu 41, oduzela 18 i produžila 3 licence, a odbila 2 zahtjeva za izdavanje licenci u sektoru naftnih derivata i sektoru gasa.

Tabela 5.1.1. *Nove licence*

Energetska djelatnost	Broj izdatih novih licenci	Energetski subjekat
Trgovina na veliko naftnim derivatima	3	DOO Rapax Nikšić
		DOO Nikoz Tuzi
		DOO Radon Petrol Tuzi
Trgovina na veliko tečnim naftnim gasom	2	DOO Petrol gas Podgorica
		DOO Trag D&U Mojkovac
Transport naftnih derivata transportnim sredstvima	3	DOO Jet trans Podgorica
		DOO VV trans Podgorica
		DOO Kallaba Comany Ulcinj
Transport tečnog naftnog gasa transportnim sredstvima	1	DOO Hifa Oil CG Podgorica
UKUPNO	9	

Izmjene licenci se sprovode kod subjekata kod kojih je došlo do promjene obima obavljanja energetske djelatnosti. Te promjene se odnose na povećanje ili smanjenje broja maloprodajnih objekata na kojima se obavlja energetska djelatnost, na povećanje ili smanjenje skladišnih kapaciteta, kao i na povećanje ili smanjenje broja transportnih sredstava kojima se obavlja energetska djelatnost transporta naftnih derivata i/ili tečnog naftnog gasa.

Tabela 5.1.2. *Izmjene licence*

Energetska djelatnost	Broj predmeta izmjene licenci	Energetski subjekat
Trgovina na malo naftnim derivatima	10	DOO Asmira & CO Herceg Novi
		DOO Hifa Oil CG Podgorica (5 izmjena)
		AD Jugopetrol Podgorica
		DOO Pigo Petrol Cetinje
		DOO Senić petrol Podgorica

		DOO INA Crna Gora Podgorica
Snabdijevanje krajnjih kupaca TNG	2	AD Jugopetrol Podgorica DOO Senić petrol Podgorica
Skladištenje naftnih derivata	11	DOO Asmira & CO Herceg Novi DOO Hifa Oil CG Podgorica (5 izmjena) AD Jugopetrol Podgorica (2 izmjene) DOO Pigo Petrol Nikšić DOO Senić petrol Podgorica DOO INA Crna Gora Podgorica
Skladištenje tečnog naftnog gasa	3	AD Jugopetrol Podgorica DOO Senić petrol Podgorica DOO AP petrol Bijelo Polje
Trgovina na veliko naftnim derivatima	2	DOO Asmira & CO Herceg Novi DOO Pigo Petrol Cetinje
Trgovina na malo tečnim naftnim gasom	1	DOO AP petrol Bijelo Polje
Transport naftnih derivata transportnim sredstvima	7	DOO D-Trans Cetinje DOO Hifa Oil CG Podgorica DOO Samcommerce plus Tivat (2 izmjene) DOO VV Trans Podgorica DOO AD Jugopetrol Podgorica DOO Humci Cetinje
Transport tečnog naftnog gasa transportnim sredstvima	5	DOO Jet trans Podgorica (2 izmjene) DOO Humci Cetinje (2 izmjene) SMN transporti Kotor
UKUPNO	41	

U 2022. godini je oduzeto ukupno 18 licenci, zbog prestanka obavljanja djelatnosti za koju je licenca izdata ili zbog nepridržavanja uslova propisanih licencom. Od navedenog broja oduzetih licenci, krajem 2022. godine 3 licence su privremeno oduzete.

Tabela 5.1.3. Oduzete licence

Energetska djelatnost	Broj predmeta oduzimanja licenci	Energetski subjekat
Trgovina na malo naftnim derivatima	3	DOO Mivis Kotor
		DOO Pigo Petrol Cetinje
		DOO Sutomore Petrol Bar (privremeno oduzimanje)
Snabdijevanje krajnjih kupaca tečnim naftnim gasom	2	DOO Pigo petrol Cetinje
		DOO Sutomore Petrol Bar (privremeno oduzimanje)
Skladištenje naftnih derivata	2	DOO Mivis Kotor
		DOO Pigo petrol Cetinje
Skladištenje tečnog naftnog gasa	1	DOO Pigo petrol Cetinje
Trgovina na veliko naftnim derivatima	1	DOO Pepić Company Tuzi
Trgovina na veliko tečnim naftnim gasom	1	DOO Pepić Company Tuzi
Transport naftnih derivata transportnim sredstvima	2	DOO Pištet-B Cetinje
		DOO IK Real Podgorica
Transport tečnog naftnog gasa transportnim sredstvima	1	DOO IK Real Podgorica
Skladištenje i distribucija naftnih derivata i tečnog naftnog gasa	1	DOO Sutomore Petrol Bar (privremeno oduzimanje)
Snabdijevanje krajnjih kupaca tečnim prirodnim gasom	1	DOO Uniprom energy Podgorica – u stečaju
Skladištenje tečnog prirodnog gasa	1	DOO Uniprom energy Podgorica – u stečaju
Upravljanje postrojenjem za tečni prirodni gas	1	DOO Uniprom energy Podgorica – u stečaju
Transport tečnog prirodnog gasa	1	DOO Uniprom energy Podgorica – u stečaju
UKUPNO	18	

Zbog isticanja ugovornih odnosa za zakupodavcima i produženja ugovora u zakupu, u 2022. godini su produžene tri licence.

Tabela 5.1.4. Produženje licence

Energetska djelatnost	Broj predmeta produženja licenci	Energetski subjekat
Skladištenje naftnih derivata	2	AD Jugopetrol Podgorica
		DOO Pigo petrol Cetinje
Trgovina na malo naftnim derivatima	1	DOO Pigo petrol Cetinje
UKUPNO	3	

U 2022. godini su odbijena dva zahtjeva za oduzimanje licenci, jer licencirani subjekat nije imao pravni legitimitet za podnošenje zahtjeva za oduzimanje licenci.

Tabela 5.1.5. Odbijeni zahtjevi

Energetska djelatnost	Broj odbijenih zahtjeva	Energetski subjekat
Trgovina na veliko tečnim naftnim gasom	1	DOO Pepić Company Tuzi
Trgovina na veliko naftnim derivatima	1	DOO Pepić Company Tuzi
UKUPNO	2	

5.1.2. Utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema električne energije

Zatvoreni distributivni sistem električne energije je sistem preko koga se distribuira električna energija na geografski ograničenom području, u slučajevima kada postoji integracija rada ili proizvodnih procesa, trgovinskih ili uslužnih djelatnosti, a može obuhvatiti i ograničen broj kupaca iz kategorije domaćinstva sa boravkom na tom području. Zakonom o energetici je utvrđeno da zatvoreni distributivni sistem čine postrojenja, vodovi i transformatori od mjesta priključka na prenosni ili distributivni sistem do mjesta priključka korisnika tog sistema, kao i objekti, telekomunikaciona i informaciona oprema i druga infrastruktura neophodna za njegovo funkcionisanje.

U 2022. godini je podnjet jedan zahtjev za sticanje statusa zatvorenog distributivnog sistema, čije je rješavanje u toku, dok subjekti koji imaju utvrđen status u 2022. godini nijesu podnosili zahtjeve za izmjenu rješenja o utvrđivanju statusa zatvorenog distributivnog sistema. REGAGEN je, u skladu sa obavezama propisanim Pravilima za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema električne energije i Planom rada REGAGEN za 2022. godinu, izvršila kontrole rada i poslovanja tri subjekta

kojima je već utvrđen status zatvorenog distributivnog sistema, što je i detaljno opisano u poglavlju 6.1.7.3 ovog izvještaja.

5.1.3. Obnovljivi izvori i visokoefikasna kogeneracija

Nadležnosti REGAGEN u oblasti obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije, u skladu sa Zakonom o energetici, su utvrđivanje statusa povlašćenog proizvođača, utvrđivanje privremenog statusa povlašćenog proizvođača, produžavanje privremenog statusa povlašćenog proizvođača, vođenje registra povlašćenih proizvođača, izvještavanje Ministarstva kapitalnih investicija, operatora tržišta, operatora distributivnog sistema i operatora prenosnog sistema električne energije o izdatim rješenjima o sticanju statusa povlašćenog proizvođača, i vršenje godišnje analize o udjelu obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije u ukupnoj proizvodnji i potrošnji električne energije.

U 2022. godini nije bilo zahtjeva za utvrđivanje statusa povlašćenog proizvođača i utvrđivanje privremenog statusa povlašćenog proizvođača.

Jednom subjektu u 2022. godini istekao je privremeni status povlašćenog proizvođača, i taj subjekt je podnio zahtjev za njegovo produženje. Ovaj zahtjev je odbijen, a rješenje REGAGEN je osporeno tužbom od strane podnosioca, po kojoj je u toku postupak pred Upravnim sudom Crne Gore.

U pogledu ovako definisanih nadležnosti REGAGEN, potrebno je ukazati da je Vlada Crne Gore u julu 2021. godine, donijela Zaključke, broj 04-3550/4, kojima je usvojila Informaciju o stepenu realizacije Nacionalnog akcionog plana korišćenja energije iz obnovljivih izvora do 2020. godine za period 2018-2019. godina, sa Izvještajem o realizaciji Nacionalnog akcionog plana korišćenja energije iz obnovljivih izvora do 2020. godine za period 2018-2019. godina. Predmetnim zaključcima Vlada Crne Gore je utvrdila da je ispunjen nacionalni cilj od 33% udjela energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj finalnoj potrošnji energije u Crnoj Gori do 2020. godine, te zadužila Ministarstvo kapitalnih investicija da obavijesti REGAGEN o obavezi postupanja saglasno članu 98 Zakona o energetici. Postupajući po navedenom zaključku Ministarstvo kapitalnih investicija obavijestilo je REGAGEN o obavezi postupanja u skladu sa navedenim članom Zakona o energetici. Nakon donošenja navedenih zaključaka Vlade Crne Gore, REGAGEN nije utvrdila nijedan status povlašćenog proizvođača.

Podaci o svim utvrđenim statusima povlašćenog proizvođača i privremenim statusima upisani su u registar povlašćenih proizvođača, koji se nalazi i na sajtu REGAGEN.

U skladu sa članom 55 Zakona o energetici, REGAGEN je za prethodnu godinu pripremila „Analizu udjela proizvodnje iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije u ukupnoj proizvodnji i potrošnji električne energije“, koja je objavljena na sajtu REGAGEN.

5.1.4. Davanje saglasnosti na ažurirane planove operatora sistema električne energije

Zakonska obaveza operatora prenosnog i operatora distributivnog sistema električne energije je da, polazeći od stanja i stepena iskorišćenosti sistema, utvrde desetogodišnji plan razvoja prenosnog sistema, odnosno plan razvoja distributivnog sistema električne energije, kao i investicione planove za

period koji odgovara trajanju regulatornog perioda (tri godine). Polazeći od navedene obaveze, Operator prenosnog sistema električne energije (CGES) i Operator distributivnog sistema električne energije (CEDIS) su u prvoj polovini 2022. godine dostavili nacрте planova razvoja prenosnog i distributivnog sistema električne energije, po osnovu kojih su sprovedene javne rasprave. REGAGEN je pripremila izvještaje sa javnih rasprava o planovima razvoja prenosnog i distributivnog sistema i uputila ih operatorima sistema na dalje postupanje.

Poštujući rokove propisane Zakonom o energetici, CGES je, nakon javne rasprave, dostavio Predlog plana razvoja prenosnog sistema za Crne Gore 2023-2032 i Investicioni plan CGES-a za period 2023-2025. godina, a CEDIS Plan razvoja distributivnog sistema električne energije za period 2023-2032. godina i Investicioni plan CEDIS-a za period 2023-2025. godina.

Postupajući po zahtjevu CGES-a, REGAGEN je u skladu sa Pravilima za izradu i praćenje realizacije desetogodišnjeg plana razvoja prenosnog sistema električne energije ("Službeni list CG", br. 51/21) krajem 2022. godine, donijela Djelimičnu odluku o davanju saglasnosti na „Predlog plana razvoja prenosnog sistema Crne Gore za period 2023-2032. godina“ (osim u dijelu koji se odnosi na: izgradnju 110 kV DV Virpazar - Briska Gora - Ulcinj, izgradnju DV 400 kV Brezna - Sarajevo, izgradnju DV 110 kV Ulcinj - B.Gora - Kosmač, izgradnju TS 110/35 kV Kolašin (Drijenjak), izgradnju TS 110/35 kV V.Plaža sa priključkom na prenosnu mrežu, izgradnju TS 110/10 kV Igalo, izgradnju TS 110/10 kV Podgorica 6, izgradnju TS 110/10 kV Podgorica 8, izgradnja TS 110/35 kV Tuzi, izgradnju TS 110/35 kV Golubovci, izgradnju DV 110 kV Podgorica 5 - Virpazar, rekonstrukciju DV 110kV Podgorica 1 – EVP Trebješica - Andrijevića, rekonstrukciju DV 110 kV Bar - Možura - Ulcinj - povećanje propusne moći i rekonstrukciju DV 110 kV Bar - Budva - povećanje propusne moći).

Takođe, REGAGEN je sprovela postupak davanja saglasnosti na „Investicioni plan CGES-a za period 2023-2025. godina“ i krajem 2022. godine donijela Djelimičnu odluku o davanju saglasnosti na investicije u vrijednosti od 99.944.000 €. Pored navedenog, data je saglasnost na Program otkupa infrastrukture za period 2023-2025. godina u dijelu koji se odnosi na otkup sabirnica i dva dalekovodna polja u TS 110/33 kV Krnovo (IPI059) u vrijednosti od 500.000 € u 2023. godini.

Osim navedenog, REGAGEN je u skladu sa Pravilima za izradu i praćenje realizacije desetogodišnjeg plana razvoja distributivnog sistema električne energije ("Službeni list CG", br. 51/21) sprovela postupak davanja saglasnosti na „Plan razvoja distributivnog sistema električne energije za period 2023-2032. godina“. Krajem 2022. godine data je saglasnost na navedeni plan.

Takođe, u 2022. godini REGAGEN je sprovela postupak davanja saglasnosti na „Investicioni plan CEDIS-a za period 2023-2025. godina“. Krajem 2022. godine donijeta je Djelimična odluka o davanju saglasnosti na investicije u vrijednosti od 107.839.228 €. Pored navedenog, data je saglasnost na Program otkupa elektroenergetske infrastrukture u vlasništvu trećih lica za period 2023-2025. godina u vrijednosti od 19.743.849,44 € u 2023. godini, kao i na Plan zamjene i izmještanja brojila za period 2023-2025. godina.

5.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti

5.2.1. Izdavanje licenci za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti

U skladu sa Pravilima o licencama za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti („Službeni list CG”, br. 58/19 i 10/20), REGAGEN izdaje licence za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti licima (privrednim društvima i preduzetnicima) koja ispunjavaju uslove utvrđene Zakonom o komunalnim djelatnostima i predmetnim pravilima.

REGAGEN je u toku 2022. godine izdala jednu licencu za javno vodosnabdijevanje i to za DOO „Vodovod i kanalizaciju” Tuzi, čime su na kraju 2022. godine izdate licence za sve vršioce regulisanih komunalnih djelatnosti, osim za DOO „Komunalna djelatnost” Petnjica. Naime, DOO „Komunalna djelatnost” Petnjica je 2019. godine REGAGEN dostavilo zahtjev za izdavanje licence za javno vodosnabdijevanje, međutim isti je početkom 2020. godine odbijen kao nepotpun, a nakon toga ovaj subjekat nije podnosio zahtjev za izdavanje licence.

U skladu sa članom 23 stav 2 alineja 2 Zakona o komunalnim djelatnostima i Pravilnikom o bližim uslovima i načinu vođenja registra vršilaca komunalnih djelatnosti i izdatih rješenja o ispunjenosti uslova za obavljanje komunalnih djelatnosti („Službeni list CG”, broj 77/17), REGAGEN Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, kao organu nadležnom za vođenje navedenog registra, dostavlja rješenja o izdatim licencama za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti.

5.3. Postupanje po zahtjevima za slobodan pristup informacijama

Ostvarivanje načela transparentnosti rada REGAGEN obezbijedeno je i kroz primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Službeni list CG”, br. 44/12 i 30/17). U 2022. godini REGAGEN je podnijeto 22 zahtjeva za slobodan pristup informacijama.

Svi podnijeti zahtjevi su riješeni. U jedanaest predmeta podnosiocima zahtjeva je odobren pristup traženim informacijama, u jednom predmetu donijeto je rješenje kojim se djelimično usvaja zahtjev za pristup informacijama, u tri predmeta donijeta su rješenja kojima su zahtjevi odbijeni, dok je u pet predmeta donijeto rješenje kojim se postupak obustavlja, a u dva predmeta podnosioci zahtjeva su obaviješteni da REGAGEN nije nadležna za postupanje po istim i zahtjevi su proslijeđeni nadležnim organima.

Pored navedenih zahtjeva, na početku 2022. godine riješen je jedan zahtjev iz 2019. godine, koji je po presudi Upravnog suda Crne Gore vraćen na ponovni postupak i odlučivanje, i to na način što je odobren pristup traženim informacijama.

Zainteresovanoj javnosti je i u 2022. godini omogućeno da se informiše o vrsti informacija koje su u posjedu REGAGEN i to uvidom u ažurirani Vodič za pristup informacijama u posjedu REGAGEN, broj 22/691-2 od 17.02.2022. godine. Dodatno, a shodno odredbama člana 12 Zakona o slobodnom pristupu informacijama kojima je uređen proaktivni pristup informacijama organa vlasti, zainteresovana lica mogu pristupiti i svim rješenjima i informacijama kojima je pristup odobren i preko internet stranice REGAGEN.

6. NADZOR NAD RADOM I POSLOVANJEM SUBJEKATA

6.1. Sektor energetike

6.1.1. Kontrola proračuna udjela svih vrsta izvora energije i kontrola proračuna nacionalnog rezidualnog miksa

REGAGEN je saglasno članu 95 stav 4 Zakona o energetici, kao i članom 8 stav 1 *Pravila o načinu proračunavanja, prikazivanja i objavljivanja udjela svih vrsta izvora energije u proizvedenoj, odnosno isporučenoj električnoj energiji i načinu kontrole proračuna* („Službeni list CG”, broj 33/21), u 2022. godini izvršila kontrolu proračuna udjela svih vrsta izvora energije u isporučenoj električnoj energiji krajnjim kupcima za prethodnu godinu, koji vrši snabdjevač, kao i kontrolu proračuna nacionalnog rezidualnog miksa, koji proračunava operator tržišta. Prilikom predmetnih kontrola, nijesu uočene nepravilnosti.

6.1.2. Kvalitet isporuke i snabdijevanja električnom energijom

U avgustu 2017. godine, REGAGEN je donijela Pravila o minimumu kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom („Službeni list CG”, broj 50/17) (u daljem tekstu: Pravila o minimumu kvaliteta) kojima se propisuje opšti i pojedinačni minimum kvaliteta u odnosu na kvalitet usluge koju pružaju operatori sistema i snabdjevač, neprekidnost napajanja i kvalitet napona električne energije. Kao mehanizam zaštite kupaca u slučaju neispunjavanja pojedinačnog minimuma kvaliteta, Pravilima o minimumu kvaliteta utvrđen je iznos finansijske kompenzacije koju su operatori sistema i snabdjevači dužni da isplaćuju kupcu ukoliko je u postupku po prigovoru utvrđeno neispunjavanje minimuma kvaliteta.

U cilju omogućavanja kontinuiranog nadzora nad radom energetske subjekata u vezi sa kvalitetom isporuke i snabdijevanja električnom energijom, ovim pravilima je propisan način na koji operator prenosnog sistema, operator distributivnog sistema i snabdjevač evidentiraju i obrađuju podatke od značaja za praćenje minimuma kvaliteta, kao i način dostavljanja tih podataka REGAGEN. U toku 2022. godine, REGAGEN je prikupljala podatke o prekidima u napajanju na nivou prenosnog i distributivnog sistema, koje subjekti dostavljaju na mjesečnom, odnosno godišnjem nivou i vršila njihovu analizu.

U skladu sa Pravilima o minimumu kvaliteta, krajem februara 2022. godine, operatori sistema i snabdjevač dostavili su REGAGEN godišnje izvještaje o praćenju pokazatelja kvaliteta za 2021. godinu. Nakon analize podataka u godišnjim izvještajima, REGAGEN je uputila dopis CGES-u u cilju otklanjanja uočenih nedostataka u godišnjem izvještaju, pri čemu je važno naglasiti da je kvalitet evidentiranja podataka o prekidima u napajanju u prenosnom sistemu značajno poboljšan u 2021. godini u odnosu na 2020. i 2019. godinu. U godišnjem izvještaju koji je dostavio CEDIS nijesu uočeni nedostaci u vezi sa proračunom pokazatelja kvaliteta, ali je REGAGEN zatražila dodatna pojašnjenja po pitanju ispunjenja određenih grupa pojedinačnog minimuma kvaliteta. Nakon otklanjanja nedostataka, odnosno dostavljanja dodatnih pojašnjenja, oba operatora su objavila godišnje izvještaje na svojim internet stranicama u skladu sa zakonskom obavezom.

U julu 2022. godine, REGAGEN je donijela nove metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda operatora sistema i cijena za korišćenje prenosnog i distributivnog sistema u kojima je, kao dio hibridnog regulatornog metoda, uveden podsticaj za postizanje višeg nivoa kvaliteta. Dodatno, krajem decembra 2022. godine, REGAGEN je pripremila Nacrt pravila o izmjenama i dopunama Pravila o minimumu kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom. Ovim nacrtom su predložena dva nova pojedinačna minimuma kvaliteta koji se odnose na ukupno trajanje prekida na mjesečnom nivou, sa ciljem uspostavljanja dodatne zaštite kupaca u slučaju čestih prekida na nivou mjeseca čije je trajanje duže od roka propisanog Pravilima.

6.1.3. Finansijsko poslovanje regulisanih elektroenergetskih subjekata

U skladu sa Zakonom o energetici REGAGEN ima nadležnost praćenja poslovanja energetske subjekata, koji obavljaju djelatnost za koju REGAGEN utvrđuje ili odobrava cijene ili naknade, u pogledu stvarnih troškova i prihoda. REGAGEN je u 2019. godini utvrdila regulatorno dozvoljeni prihod, cijene i naknade za regulisane energetske subjekte: CGES, CEDIS i COTEE.

U 2022. godini, REGAGEN je pratila ostvarenje troškova i prihoda regulisanih subjekata, na osnovu konačnih podataka iz 2021. godine. S obzirom na to da su krajem 2022. godine sprovedeni postupci utvrđivanja regulatorno dozvoljenih prihoda, cijena i naknada za period 2023-2025. godina, podaci o ostvarenjima troškova i prihoda u 2021. godini su korišćeni za izračunavanje korekcija po osnovu odstupanja u ostvarenjima troškova i prihoda u odnosu na utvrđene iznose.

Korekcije troškova i prihoda za 2021. godinu su utvrđene za CGES i COTEE, o čemu su donijete odluke o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda, cijena i naknada za period 2023-2025. godina, kao što je to navedeno u potpoglavlju 4.1. ovog izvještaja. Takođe, korekcije troškova i prihoda za 2021. godinu su izračunate i za CEDIS, međutim zbog obustavljanja postupka po Zahtjevu ovog subjekta za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena, ove korekcije nijesu utvrđene odlukom.

6.1.4. Gubici u prenosnom i distributivnom sistemu električne energije

Prilikom prenosa i distribucije električne energije od proizvodnih objekata do krajnjih potrošača nastaju gubici električne energije. Pored podjele na gubitke nastale u prenosnom sistemu i gubitke nastale u distributivnom sistemu, može se napraviti i podjela na tehničke gubitke, koji nastaju kao posljedica fizičkih zakona, i netehničke (komercijalne) gubitke koji se odnose na energiju koja je isporučena, ali nije izmjerena, i koji se dominantno odnose na neovlašćeno preuzimanje električne energije.

U toku 2022. godine, REGAGEN je prikupljala podatke o sistemskim gubicima u prenosnom i distributivnom sistemu, koje su subjekti dostavljali na mjesečnom i godišnjem nivou, i vršila njihovu analizu. Rezultati analize će biti sastavni dio izvještaja o stanju energetske sektora, koji, u skladu sa Zakonom o energetici, REGAGEN dostavlja Skupštini Crne Gore.

6.1.5. Investicije u prenosnom i distributivnom sistemu električne energije

Zakonom o energetici je utvrđena nadležnost REGAGEN da prati realizaciju investicionih planova operatora prenosnog i distributivnog sistema, pa je tokom 2022. godine vršena kontrola stepena finansijske realizacije odobrenih investicija za 2021. godinu, kroz analizu izvještajnih obrazaca, koje su operator prenosnog i operator distributivnog sistema električne energije dužni da dostavljaju u skladu sa Zakonom o energetici.

Praćenjem realizacije odobrenih investicija u prenosni sistem ustanovljeno je da je od ukupno 55 investicija planiranih za realizaciju u 2021. godini u vrijednosti od 24.266.000 €, realizovana vrijednost iznosila 12.585.000 €, odnosno 52% planiranog.

Posebna pažnja je posvećena efektima realizacije investicija CGES-a koje su vezane za projekat podmorskog kabla između Italije i Crne Gore, koji je pušten u funkciju krajem 2019. godine. Efekti puštanja u rad ove infrastrukture sagledani su kroz analizu ostvarenih prekograničnih tokova energije i prihoda koji CGES ostvaruje po osnovu alokacije prekograničnih kapaciteta, a koji se u krajnjem pozitivno odražava na cijene po kojima korisnici (kupci i proizvođači) plaćaju korišćenje prenosnog sistema električne energije. Upoređujući količine energije koje su ušle u prenosni sistem Crne Gore u toku 2021. godine i 2020. godine, može se zaključiti da je količina energije u 2021. godini za oko 10% manja od energije koja je ušla u prenosni sistem u toku 2020. godine. Međutim, kada se ostvarenje u 2021. godini uporedi sa prosječnim ostvarenjem prije puštanja u rad podmorske interkonekcije, zaključuje se da je količina energije koja je ušla u crnogorski elektroprenosni sistem u 2021. godini za oko 71 % veća od prosječnog ostvarenja tokom perioda 2016-2019. godina, tri puta veća u odnosu na ostvarenje iz 2018. godine i dva i po puta veća u odnosu na 2019. godinu. Dodatno, prihod od alokacije prekograničnih kapaciteta ostvaren na godišnjoj, mjesečnim i dnevnim aukcijama, u toku 2021. godine, na svim granicama crnogorskog elektroprenosnog sistema iznosio je 18.638.600 €, što je za oko 56% više u odnosu na 2020. godinu, a šest puta više u odnosu na prosječno ostvarenje ovih prihoda u periodu prije eksploatacije podmorske interkonekcije (2016-2019. godina)

Prilikom kontrole realizacije investicija operatora distributivnog sistema, posebna pažnja je posvećena kontroli investicije koja se odnosi na revitalizaciju srednjenaponske i niskonaponske distributivne mreže. Imajući u vidu stanje sekundarne mreže, posebno kada je u pitanju nadzemna 10 kV i niskonaponska mreža, operator distributivnog sistema se opredijelio za značajna ulaganja u nju, a u cilju stvaranja uslova za dovođenje naponskih prilika u granice propisane standardima i u najmanje naseljenim djelovima Crne Gore.

Realizovana ulaganja operatora distributivnog sistema u 2021. godini iznose 17.836.815,00 €, od čega se 9.769.416,00 € odnosi na revitalizaciju srednjenaponske mreže i niskonaponske mreže, 3.274.020,00 € na ulaganja u primarnu mrežu, 1.783.280,00 € na ulaganja u sekundarnu mrežu, 943.285,00 € na ulaganja u AMR i mjerna sredstva, a 2.066.814,00 € za ulaganja u ostala osnovna sredstva i nepredviđene projekte. Program otkupa je planiran za 2021. godinu u iznosu od 13.487.472,00 €, a realizovan u iznosu od 289.190,00 €.

6.1.6. Prekogranična razmjena energije i dodjela prekograničnih kapaciteta

Prekogranična razmjena električne energije vrši se putem interkonektora čime se, između ostalog, obezbjeđuju dovoljne količine električne energije za siguran, pouzdan i kvalitetan rad crnogorskog elektroenergetskog sistema. Pored toga, interkonektori se koriste i za izvoz električne energije proizvedene u Crnoj Gori radi prodaje na tržištu, kao i tranzit električne energije preko našeg elektroenergetskog sistema.

Nadležnosti REGAGEN ogledaju se u kontroli primjene propisa o prekograničnoj razmjeni energije i dodjeli prekograničnih kapaciteta, kao i prihoda od alokacionog postupka. Tokom 2022. godine, REGAGEN je vršila kontinuirani nadzor u pogledu ostvarivanja prihoda od alokacionog postupka, kroz analizu mjesečno dostavljenih rezultata aukcija za dodjelu prekograničnih kapaciteta za sve granice. Rezultati sprovedenih analiza biće prezentovani u godišnjem izvještaju o stanju energetskog sektora koji REGAGEN dostavlja Skupštini Crne Gore.

6.1.7. Transparentnost i dostupnost informacija vezanih za tržište električne energije

Donošenjem Pravilnika o podacima koje obezbjeđuje operator prenosnog sistema električne energije i načinu dostavljanja i objavljivanja podataka od značaja za tržište električne energije („Službeni list CG“, broj 14/18) na osnovu Zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa („Službeni list CG“, broj 42/16), kojim je u nacionalno zakonodavstvo transponovana Uredba Komisije EU br. 543/2013 o dostavljanju i objavljivanju podataka o tržištima električne energije, prepoznata je važnost omogućavanja dostupnosti podataka od značaja za funkcionisanje tržišta u cilju obezbjeđenja ravnopravnog položaja svih učesnika na tržištu kao bitnog preduslova za adekvatno funkcionisanje tržišta.

Navedenim pravilnikom utvrđena je obaveza operatora prenosnog sistema da sve podatke od značaja za tržište električne energije koje ima u posjedu objavljuje na platformi udruženja European Network of Transmission System Operators for Electricity - ENTSO-E (EMFIP platforma). REGAGEN je tokom 2022. godine pratila stepen objavljenih podataka od strane CGES-a na EMFIP platformi pri čemu je dio podataka, koje su iz njenog djelokruga rada, u ime operatora prenosnog sistema objavljivala i Kancelarija za koordinisane aukcije u Jugoistočnoj Evropi (SEE CAO).

Objavljivanje podataka predviđenih Uredbom Evropske komisije EU br. 543/2013 dobija dodatni značaj u smislu implementacije Regulative (EU) br. 1227/2011 o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije ([Regulation on Wholesale Energy Market Integrity and Transparency - REMIT](#)), po kojoj se neobjavljivanje ili neblagovremeno objavljivanje ovih podataka smatra narušavanjem funkcionisanja veleprodajnog tržišta i tretira kao prekršaj. U januaru 2022. godine je stupio na snagu Zakon o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa („Službeni list CG“, broj 1/22), kojim je u crnogorsko zakonodavstvo transponovana Regulativa (EU) broj 1227/2011. Ovim zakonom su propisane nove obaveze učesnika na veleprodajnom tržištu i ovlašćenja REGAGEN, kao institucije koja vrši nadzor nad veleprodajnim tržištem električne energije i

prirodnog gasa, čime je učinjen značajan pomak u uređenju pravnog okvira u ovoj oblasti i ispunjena jedna od obaveza iz procesa evropskih integracija.

Polazeći od obaveza propisanih Zakonom o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa, tokom 2022. godine, REGAGEN je:

- donijela i objavila set akata kojima se olakšava implementacija REMIT-a: interno Upustvo o načinu vođenja evidencije učesnika na veleprodajnom tržištu električne energije i prirodnog gasa, Obrazac prijave za upis u evidenciju učesnika na veleprodajnom tržištu, Odluku o utvrđivanju liste elektronskih sistema za objavljivanje insajderskih informacija od strane učesnika na veleprodajnom tržištu, Obrazac obavještenja o odlaganju objavljivanja insajderskih informacija, Obrazac obavještenja o izuzeću od zabrane trgovanja na osnovu insajderskih informacija, Obrazac prijave zloupotrebe na veleprodajnom tržištu,
- uspostavila nacionalnu evidenciju učesnika na veleprodajnom tržištu električne energije,
- vršila kontinuiranu komunikaciju i informisanje učesnika na veleprodajnom tržištu u pogledu novih obaveza koje proističu iz predmetnog zakona,
- vršila kontinuiranu komunikaciju i razmjenu podataka sa nadležnim tijelima na međunarodnom nivou (radna grupa Regulatornog odbora Energetske zajednice koja se bavi REMIT-om i Sekretarijat Energetske zajednice),
- prilagodila svoju internet stranicu, u cilju efikasnijeg informisanja učesnika na tržištu i drugih zainteresovanih strana o pitanjima značajnim za funkcionisanje veleprodajnog tržišta,
- prikupljala podatke na mjesečnom nivou o izvršenim transakcijama učesnika na veleprodajnom tržištu električne energije u cilju sprovođenja nadzora nad veleprodajnim tržištem električne energije,
- učestvovala u aktivnostima nadležnih tijela Energetske zajednice.

Zaključno sa 31.12.2022. godine u evidenciju učesnika na veleprodajnom tržištu električne energije Crne Gore je upisano 50 učesnika. Učesnici su privredna društva koja su registrovana u Crnoj Gori, zemljama EU i zemljama članicama Energetske zajednice.

6.1.8. Poštovanje uslova iz izdatih licenci i rješenja

6.1.8.1. Rad i poslovanje subjekata u oblasti naftnih derivata i gasa

Na osnovu ovlašćenja iz *Zakona o energetici*, REGAGEN prati i kontroliše rad i poslovanje energetskih subjekata u pogledu ispunjavanja uslova utvrđenih licencom. Tokom 2022. godine je, u skladu sa utvrđenim Planom kontrola, u sektoru naftnih derivata i gasa izvršeno 68 kontrola. Od ovog broja je početkom godine, zbog, u to vrijeme važećih ograničenja kretanja usljed pandemije COVID-19, 14 kontrola obavljeno posredno, pregledom dokumentacije koju je subjekat dostavljao na zahtjev REGAGEN.

Kontrolama su kod 15 subjekata utvrđene nepravilnosti, koje su u naknadnom postupku subjekti otklonili, a REGAGEN obavijestili o ispunjavanju licencom propisanih uslova. Kod tri subjekta su utvrđene nepravilnosti zbog kojih je REGAGEN Sudu za prekršaje podnijela zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, a kod jednog od ova tri subjekta je kontrola rezultirala privremenim oduzimanjem licenci.

6.1.8.2. Rad i poslovanje operatora zatvorenog distributivnog sistema

Zakonom o energetici i Pravilima za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog električne energije, propisane su nadležnosti REGAGEN da prati, kontroliše i analizira rad i poslovanje zatvorenog distributivnog sistema u pogledu ispunjavanja uslova propisanih Zakonom o energetici, pomenutim pravilima i rješenjem o utvrđivanju statusa.

REGAGEN je, u skladu sa navedenim ovlašćenjima, u 2022. godini izvršila kontrolu rada i poslovanja sva tri operatora zatvorenog distributivnog sistema (ZDS), i to: OC Elektroenergetika, operatora ZDS u vlasništvu DOO „Uniprom“, DOO „Luštica Bay Electricity Company“, operatora ZDS u vlasništvu „Luštica Development“ AD i DOO „PM Power“ koji je operator, a ujedno i vlasnik, zatvorenog distributivnog sistema koji obuhvata geografsko područje Porto Montenegro. Kontrolama je konstatovano da OC Elektroenergetika i DOO „PM Power“ u potpunosti ispunjavaju uslove propisane Zakonom o energetici i navedenim pravilima, dok je DOO „Luštica Bay Electricity Company“ ukazano da je dužan da, prije početka upotrebe nove trafostanice, podnese zahtjev za izmjenu rješenja o utvrđivanju statusa i određivanju operatora zatvorenog distributivnog sistema, po osnovu izgradnje novog elementa elektroenergetske infrastrukture ZDS.

6.1.9. Nadzor u pogledu nezavisnosti operatora distributivnog sistema električne energije

Imajući u vidu da su nadzori REGAGEN izvršeni u ranijem periodu, ovih dana, pred prvostepenom instancom - Sud za prekršaje u Podgorici, dobili i svoje sudske epiloge, podsjećamo da je REGAGEN tokom 2021. godine izvršila nadzor u pogledu nezavisnosti operatora distributivnog sistema električne energije, propisane Zakonom o energetici, povodom kojeg je sačinila Izvještaj o sprovedenom nadzoru, u kojem je EPCG-u ukazala na neusklađenost Statuta EPCG i Statuta CEDIS-a sa odredbom člana 135 stav 1 Zakona o energetici, a u vezi sa članom 137 st. 1 do 4 ovog zakona, kao i neusaglašenost odluka njenog Odbora direktora EPCG, donijetih 18. maja 2021. godine, sa navedenim zakonom. U pomenutom izvještaju, EPCG-u je takođe ukazano da je CEDIS-u, saglasno navedenim odredbama Zakona o energetici, pravno garantovana funkcionalna nezavisnost koja podrazumijeva njegovo pravo da donosi odluke bez spoljnih uticaja osnivača - EPCG, da je, dakle, nezavisnost CEDIS-a, u tom smislu, *de jure* utvrđena, a da je *de facto* narušena navedenim odlukama Odbora direktora EPCG. Na osnovu izloženog, naloženo je EPCG-u da otkloni neusklađenost Statuta EPCG, Statuta CEDIS i navedenih odluka Odbora direktora EPCG sa Zakonom o energetici, što je i urađeno početkom januara 2022. godine. Zbog prethodno opisane povrede dužnosti obezbjeđivanja da se djelatnost operatora distributivnog sistema električne energije obavlja u pravnom licu, koje mora biti nezavisno u smislu odredaba Zakona o energetici, protiv EPCG i njenog odgovornog lica je, na osnovu člana

231 stav 1 tačka 81 Zakona o energetici, podnijet zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, povodom koga je Sud za prekršaje u Podgorici aprila 2023. godine donio rješenje kojim su oglašeni krivim EPCG i njeno odgovorno lice. Predmetni nadzor je, podsjećamo, bio osnov i za sprovođenje nadzora kod CEDIS, protiv koga je, zbog neomogućavanja vršenja tog nadzora (nedostavljanje traženih informacija u smislu člana 50 Zakona o energetici), takođe pokrenut prekršajni postupak, povodom koga je Sud za prekršaje u Podgorici januara 2023. godine donio rješenje kojim je oglasio krivim CEDIS. Ovakvim odlukama Suda je, po ocjeni REGAGEN, očuvano sektorsko uređenje propisano Zakonom o energetici, koje je po pitanju normiranja nezavisnosti operatora distributivnog sistema električne energije usklađeno sa Trećim energetske paketa Evropske unije.

6.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti

6.2.1. Poređenje poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti (benčmarking)

REGAGEN je tokom 2022. godine, kao i u prethodnom periodu, nastavila sa prikupljanjem podataka o poslovanju vršilaca. Na osnovu prikupljenih podataka, REGAGEN priprema godišnji izvještaj o poređenju indikatora poslovanja vršilaca i to do 31. oktobra tekuće za prethodnu godinu.

REGAGEN je u 2022. godini nastavila da prikuplja podatke o poslovanju vršilaca za 2021. i 2022. godinu, u skladu sa Pravilima o poređenju poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti. U skladu sa navedenim pravilima obaveza vršilaca je da podatke o poslovanju dostavljaju REGAGEN kvartalno. Dostavljeni podaci se analiziraju, provjerava se njihova pouzdanost i ukoliko podaci nijesu zadovoljavajućeg kvaliteta, vršiocima se dostavljaju komentari i uputstva za ažuriranje istih.

Nakon provjere podataka za 2021. godinu, REGAGEN je sačinila Godišnji izvještaj o poređenju indikatora poslovanja vršilaca, koji je usvojen na sjednici Odbora REGAGEN 31. oktobra 2022. godine. Izvještaj je objavljen na internet stranici REGAGEN i dostavljen svim vršiocima, jedinicama lokalne samouprave, organima državne uprave nadležnim za komunalne djelatnosti i upravljanje vodama, kao i drugim subjektima koji su povezani sa regulisanim komunalnim djelatnostima. U izvještaju su prikazani ključni indikatori poslovanja vršilaca za period od četiri godine i vršiocima je omogućeno poređenje sa drugim vršiocima koji obavljaju regulisane komunalne djelatnosti u Crnoj Gori. Takođe, u izvještaju je dat pregled indeksa svakog vršioca, lokalni i nacionalni indeks, kao i preporuke REGAGEN za poboljšanje rada vršilaca u dijelu koji se odnosi na mjerenja proizvedene i fakturisane vode, evidentiranje kvarova, obustave usluge korisnicima, prigovora na kvalitet usluge itd.

Pored aktivnosti na sačinjavanju Godišnjeg izvještaja o poređenju indikatora poslovanja vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti za 2021. godinu, REGAGEN je u toku izvještajnog perioda nastavila aktivnosti na prikupljanju i obradi podataka o poslovanju vršilaca za 2022. godinu.

7. ZAŠTITA KUPACA

Zakonom o energetici je propisano da REGAGEN odlučuje po žalbama:

- na akt operatora tržišta o prijemu učesnika na tržište električne energije;
- na akt operatora tržišta o dodjeli statusa nosioca balansne odgovornosti učesniku na tržištu;
- na akt operatora prenosnog sistema o odbijanju pristupa sistemu;
- krajnjih kupaca u slučaju obustave ili ograničenja isporuke električne energije u slučaju kada kupac ne izvršava obaveze utvrđene ugovorom, odnosno računom za isporučenu energiju,
- na odluku snabdjevača o opravdanosti prigovora i eventualnoj finansijskoj kompenzaciji koju je snabdjevač dužan da plati kupcu po osnovu neispunjavanja minimuma kvaliteta snabdijevanja od strane operatora sistema ili snabdjevača, utvrđenih Pravilima o minimumu kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom („Službeni list CG”, broj 50/17) i
- na postupak promjene snabdjevača.

U postupku pred REGAGEN u 2022. godini bilo je šest žalbi na rješenja EPCG, kojima je odlučeno po prigovoru podnijetom po osnovu neispunjavanja minimuma kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom, i sve su usvojene i predmeti vraćeni na ponovni postupak i odlučivanje. Po ostalim osnovima u 2022. godini žalbe nijesu podnošene.

Takođe, u 2022. godini REGAGEN je podnijeto 40 podnesaka po kojima nije nadležna da postupa. Predmetni podnesci su se pretežno odnosili na: račun za utrošenu električnu energiju, obračun neovlašćeno preuzete električne energije, kao i na rješenja/odgovore EPCG ili CEDIS u vezi sa pitanjima iz nadležnosti tih energetskih subjekata. U skladu sa Zakonom o upravnom postupku, REGAGEN je predmetne podneske prosleđivala nadležnom organu na postupanje ili je donosila rješenja kojima je podneske odbijala zbog nenadležnosti. Donijeta rješenja su u dva slučaja stranke osporile pred Upravnim sudom Crne Gore.

Pored navedenog, u neposrednoj komunikaciji, kupci su informisani o propisima koji se primjenjuju u oblasti energetike i načinima na koje mogu ostvariti zaštitu svojih prava i interesa u skladu sa zakonom.

Budući da Zakon o zaštiti potrošača („Službeni list CG”, 02/14, 06/14, 43/15, 70/17, 67/19, 146/21), snabdjevača iz Zakona o energetici percipira kao trgovca, koji uslugu od javnog interesa – snabdijevanje električnom energijom, pruža potrošaču (kupcu), to je REGAGEN navedenim zakonom, kao i Odlukom o utvrđivanju liste organa nadležnih za inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača („Službeni list CG”, broj 53/21), koju je donijela Vlada Crne Gore u aprilu 2021. godine, prepoznata kao jedan od organa koji vrši nadzor nad sprovođenjem zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača.

U skladu sa navedenim u 2022. godini, dok su postojale tehničke mogućnosti, žalbe kupaca (potrošača) i odluke REGAGEN su evidentirane u Centralnom informacionom sistemu za zaštitu potrošača - CISZP. Od sredine 2022. godine ovaj sistem nije u funkciji.

8. SARADNJA REGAGEN SA DRŽAVNIM ORGANIMA, REGULATORNIM TIJELIMA IZ OKRUŽENJA I MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA ČIJI JE ČLAN ILI SA KOJIMA IMA ZAJEDNIČKE PRAVCE AKTIVNOSTI

8.1. Saradnja sa nadležnim organima u Crnoj Gori

U posmatranom periodu, u dijelu nadležnosti koje REGAGEN sprovodi u skladu sa Zakonom o energetici, na pozive Ministarstva kapitalnih investicija REGAGEN je učestvovala u aktivnostima koje su se odnosile na pripremu Nacrta zakona o snabdijevanju naftnim derivatima u slučaju poremećaja u snabdijevanju, kojim se transponuje Direktiva 2009/119/EZ, a takođe je dala doprinos u izradi Nacrta zakona o prekograničnim energetskim infrastrukturnim projektima, koja obaveza Crne Gore je definisana u okviru Poglavlja 21 – Trans-evropske mreže.

Jedna u nizu obaveza koje Crna Gora ima prema Energetskoj zajednici je i transponovanje i implementacija Direktive 2018/2001/EZ pa je REGAGEN, na poziv resornog ministarstva, učestvovala u pripremi Nacrta zakona o korišćenju energije iz obnovljivih izvora.

Takođe, REGAGEN je imala svog predstavnika u radu Nacionalnog savjeta za analizu i praćenje sigurnosti snabdijevanja energijom i energentima, u čijem sastavu su bili i predstavnici organa državne uprave, privrednih društava koja obavljaju djelatnost proizvodnje, snabdijevanja i distribucije električnom energijom, kao i drugih privrednih subjekata na čije poslovanje globalna energetska kriza može imati uticaj.

Na zahtjev Ministarstva javne uprave od REGAGEN je zatraženo dostavljanje izvještaja o postupanju u upravnim stvarima za 2021. godinu, o čemu je sačinjen detaljan pregled o radu REGAGEN kao prvostepene ali i drugostepene instance, i to iz nadležnosti koje ima u skladu sa Zakonom o energetici i Zakonom o komunalnim djelatnostima.

Iz nadležnosti koje se odnose na regulisane komunalne djelatnosti, REGAGEN je na poziv Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, bila dio radne grupe zadužene za sačinjavanje Predloga zakona o vodnim uslugama. Takođe, REGAGEN je bila uključena u pripremu izmjena i dopuna Zakona o komunalnim djelatnostima, koji je objavljen u „Službenom listu Crne Gore“ u decembru 2022. godine.

Što se tiče saradnje sa crnogorskim regulatorima, REGAGEN je nastavila započetu saradnju sa Agencijom za elektronske medije i Agencijom za telekomunikacije i poštansku djelatnost, sa kojima je decembra 2021. godine potpisala Memorandum o saradnji, po pitanju sprovođenja zakona kojim se uređuju upravljanje i unutrašnje kontrole u javnom sektoru, a tokom 2022. godine pomenutim regulatorima pridružila se i Komisija za tržište kapitala Crne Gore. Zajednički cilj je unapređenje i optimizacija procesa sprovođenja unutrašnje revizije, u skladu sa zakonom.

➤ Učešće REGAGEN u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji

U izvještajnom periodu, REGAGEN je dala svoj doprinos u radu radne grupe za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravnih tekovina koje se odnose na pregovaračko Poglavlje 15 – Energetika, učešćem u pripremi *Priloga izvještaja Evropske komisije o napretku Crne*

Gore za 2022. godinu, te online učešćem na 15. sastanku Pododbora za saobraćaj, životnu sredinu, energetiku i regionalni razvoj.

8.2. Međunarodna saradnja

8.2.1. Oblast energetike

REGAGEN je i u toku 2022. godine nastavila sa aktivnostima u međunarodnim organizacijama. Članica je Asocijacije mediteranskih regulatora za električnu energiju i gas (*Association of the Mediterranean Energy Regulators – MEDREG*), Balkanskog savjetodavnog foruma (*Balkan Advisory Forum - BAF*) i Balkanske energetske škole (*Balkan Energy School – BES*), a posmatrač je u Savjetu Evropskih energetske regulatora (*Council of European Energy Regulators - CEER*) i Agenciji za saradnju energetske regulatora (*Agency for the Cooperation of Energy Regulators - ACER*).

Shodno članstvu Crne Gore u Energetskoj zajednici, kao jedne od potpisnica Ugovora o osnivanju Energetske zajednice 2005. godine, koji je u crnogorsko zakonodavstvo ratifikovan 2006. godine, REGAGEN učestvuje u radu tijela ove organizacije, i to u Regulatornom odboru i radnim grupama za: električnu energiju, gas, maloprodajno tržište električne energije i prirodnog gasa i zaštitu kupaca, REMIT i informacionu bezbjednost i kritičnu infrastrukturu. U okviru izuzetne saradnje Energetske zajednice i zemlja članica, predstavnica REGAGEN bila je angažovana u Energetskoj zajednici po osnovu ponude za stipendiranje stažista na period od četiri mjeseca, počev od novembra 2022. godine.

Kontinuirane aktivnosti unutar tijela Energetske zajednice rezultiraju radom na izradi nacionalnih akata koja je neophodno uskladiti sa evropskom regulativom. U tom smislu je aktivnost REGAGEN, usmjerena nakon sastanka Ministarskog savjeta Energetske zajednice iz decembra 2022. godine, kada je usvojen paket adaptiranih dokumenata i državama članicama ostavljen rok da do kraja 2023. godine donese akta koja će biti usklađena sa Uredbom 2019/942/EZ, Uredbom 2019/943/EZ, Uredbom 2015/1222/EZ, Uredbom 2016/1719/EZ, Uredbom 2017/2195/EZ, Uredbom 2017/2196/EZ i Uredbom 2017/1485/EZ.

Kao dugogodišnja članica MEDREG-a, i aktivna učesnica u radu Generalne skupštine i radnih grupa, REGAGEN je dala doprinos imenovanjem svog predstavnika u predsjedništvu ove asocijacije. Naime, decembra 2022. godine izabrano je novo predsjedništvo koje je sastavljeno od predsjednika, dva potpredsjednika i jednog stalnog potpredsjednika iz odbora italijanskog regulatora. Predsjednik REGAGEN, od održavanje Generalne skupštine, obavlja ulogu jednog od dva potpredsjednika, na mandat od dvije godine.

Osim učešća u radu radnih grupa i prisustva edukativnim seminarima koja je neophodno pratiti sa aspekta jačanja stručnih kapaciteta, zaposleni su nastavili sa dobrom praksom pohađanja godišnjeg kursa regulacije energetske sektora – Firentinska škole regulacije (*The Florence School of Regulation - FSR*).

Neprestani rad na usavršavanju i edukaciji zaposlenih u regulatornim agencijama Crne Gore, Albanije, Bosne i Hercegovine i Sjeverne Makedonije nastavljen je kroz saradnju Regulatorne agencije za

energiju, mreže i životnu sredinu (ARERA) i Centralnoevropske inicijative (CEI), koje su kroz administrativnu i finansijsku pomoć pospješile osnivanje Balkanske energetske škole. Škola je osnovana decembra 2022. godine i cilj je razmjena iskustava i znanja iz svih segmenata regulacije energetike.

Saradnja sa još jednim inostranim regulatorom, austrijskim E-Control, je bila značajna sa aspekta razmjene znanja i iskustava na temu primjene pravila za balansiranje prenosnog sistema električne energije, planiranje razvoja prenosnog sistema električne energije i upravljanje, te primjene REMIT regulative.

8.2.2. Oblast regulisanih komunalnih djelatnosti

U dijelu međunarodnih aktivnosti koje se odnose na regulisane komunalne djelatnosti, REGAGEN je pratila rad Generalne skupštine Mreže evropskih regulatora vode (*European Water Regulators – WAREG*) tokom 2022. godine.

Pored rada i učešća u WAREG-u, REGAGEN je nastojala da osnaži kapacitete zaposlenih prisustvom na Balkanskoj konferenciji (Balkans Joint Conference and Exhibition) i Svjetskom kongresu voda (World Water Congress), tokom kojih su diskutovani primjeri izazova sa kojima se susreću regulatori ovog sektora.

Balkanski regulatori komunalnih djelatnosti iz Albanije, Sjeverne Makedonije, Kosova i Crne Gore, takođe članovi WAREG-a, su zaključili Memorandum o saradnji maja 2022. godine. Cilj je jačanje saradnje i razmjena informacija, zajedničkih analiza i poređenja postojećih modela regulacije sektora te izgradnja kapaciteta u skladu sa evropskim zakonodavstvom i međunarodnim programima. Ujedno su ovi regulatori, posredstvom WAREG-a, aplicirali za projekat podrške u dijelu licenciranja i tarifnih metodologija, a koji će biti sufinansiran od strane CEI.

9. IZRADA GODIŠNJIH IZVJEŠTAJA I PLANOVA

Postupajući u skladu sa Zakonom o energetici, REGAGEN je utvrdila i dostavila, u propisanom roku, Skupštini Crne Gore, radi usvajanja:

- Predlog Finansijskog izvještaja sa Izvještajem o radu Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2021. godinu,
- Izvještaj o stanju energetskeg sektora Crne Gore za 2021. godinu i
- Predlog Finansijskog plana sa Planom rada Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2023. godinu.

Verzija Izvještaja o stanju energetskeg sektora Crne Gore za 2021. godine na engleskom jeziku, je, u skladu sa Zakonom o energetici, dostavljena Sekretarijatu Energetske zajednice.

U skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima REGAGEN je u 2022. godini Skupštini Crne Gore dostavila Izvještaj o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti u 2021. godini. Dodatno, REGAGEN je sačinila Godišnji izvještaj o poređenju indikatora poslovanja vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti za 2021. godinu i isti objavila na svojoj internet stranici.

Postupajući u skladu sa članom 11 Zakona o računovodstvu ("Službeni list CG", br. 145/21 i 152/22), REGAGEN je Ministarstvu finansija i socijalnog staranja dostavila godišnje finansijske iskaze za 2021. godinu.

U pogledu obaveza koje proizilaze iz Zakona o javnim nabavkama ("Službeni list CG", broj 74/19), REGAGEN je u propisanim rokovima dostavila nadležnom organu državne uprave sljedeća dokumenta:

- Plan javnih nabavki za 2022. godinu (do 31.01.2022. godine);
- Izvještaj o javnim nabavkama za period od 01.01. do 31.06.2022. godine (do 30.07.2022. godine);
- Izvještaj o javnim nabavkama za period od 01.07. do 31.12.2022. godine (do 30.01.2023. godine);
- Statistički izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama (do 28. februara 2023. godine);
- Izvještaj o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke, za 2022. godinu (do 28. februara 2023. godine);
- Izvještaj o realizaciji ugovora i objavljivanje u elektronski sistem javnih nabavki (ESJN), u roku od 30 dana od dana realizacije ugovora o javnoj nabavci;
- Izvještaj o kršenju antikorupcijskih pravila za 2022. godinu (do 31.12.2022. godine).

Pored navedenog a u skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije ("Službeni list CG", br. 53/14 i 42/17), Agenciji za sprječavanje korupcije je dostavljen:

- Izvod iz evidencije poklona (do kraja marta 2023. godine za 2022. godinu);
- Izvještaj o primljenim donacijama i sponzorstvima (do kraja marta 2023. godine za 2022. godinu);
- Izvještaj o sprovođenju Plana integriteta za 2022. godinu (do 15. aprila 2023. godine za 2022. godinu).

Za izvještajnu godinu, u skladu sa članom 50 Zakona o državnoj imovini ("Službeni list CG", br. 21/09 i 40/11), REGAGEN je blagovremeno pripremila i dostavila organu uprave nadležnom za poslove imovine, *podatke o nepokretnim i pokretnim stvarima*.

Postupajući u skladu sa članom 14 Zakona o medijima ("Službeni list CG", br. 82/20), REGAGEN je na svojoj internet stranici objavila *Evidenciju o uplatama medijima po osnovu oglašavanja i drugih ugovorenih usluga* dok je *Evidenciju o uplatama medijima po osnovu oglašavanja ili drugih ugovorenih usluga* dostavila organu državne uprave nadležnom za poslove medija.

10. KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE ZAPOSLENIH

U cilju kvalitetnije obavljanja poslova koji su u nadležnosti REGAGEN kontinuirano se sprovodi jačanje kadrovskih kapaciteta kroz unapređenje stručnih znanja i sposobnosti svih zaposlenih.

Kao jedan od veoma značajnih vidova edukacije u oblasti regulacije energetskog sektora jeste usavršavanje u Firentinskoj školi regulacije, koje REGAGEN sprovodi u saradnji sa Sekretarijatom energetske zajednice. U 2022. godini usavršavanje u ovoj školi je uspješno završilo dvoje zaposlenih, dok je dvoje zaposlenih u 2022. godini započelo školovanje u ovoj prestižnoj školi.

Inače, usavršavanje kroz program ove škole je u prethodnom periodu omogućeno gotovo svim licima koja su uključena u regulaciju energetskog sektora, nakon čega su ista stekla sertifikate.

U odnosu na drugi postojeći kadar REGAGEN, stručno osposobljavanje i usavršavanje obezbjeđuje se učešćem na radionicama, seminarima i radnim grupama.

Broj: 23/1830-3

U Podgorici, 24. april 2023. godine

Predsjednik Odbora

Branislav Prelević, s.r.

Broj: 23/1830-2

Podgorica, 24.04.2023. godine

Na osnovu člana 54 stav 5 Zakona o energetici Zakona o energetici ("Službenom listu CG", br. 5/16, 51/17, 82/20, 29/22 i 152/22), člana 67 st. 3 i 4 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Službenom listu CG", br. 20/14, 56/14, 70/17, 4/18 55/18, 66/19, 70/21, 145/21 i 27/23), i člana 15 stav 1 tačka 18 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti ("Službenom listu CG", broj 135/21), Odbor Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, na sjednici održanoj 24. aprila 2023. godine, donio je

ODLUKU

O UTVRĐIVANJU PREDLOGA FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA SA IZVJEŠTAJEM O RADU REGULATORNE AGENCIJE ZA ENERGETIKU I REGULISANE KOMUNALNE DJELATNOSTI ZA 2022. GODINU

1. Utvrđuje se Predlog Finansijskog izvještaja sa izvještajem o radu Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2022. godinu.
2. Predlog Finansijskog izvještaja sa izvještajem o radu Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti za 2022. godinu i Odluku o određivanju predstavnika Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri, dostaviti Ministarstvu finansija i socijalnog staranja i Skupštini Crne Gore, do 30. aprila 2023. godine.
3. Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Odbora,
Branislav Prelević

REGAGEN Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti

Bulevar Svetog Petra Cetinskog 96, 81000 Podgorica, **Crna Gora**

T: 00 382 20 229 615. 00 382 20 229 616 F: 00 382 20 229 755 E: regagen@t-com.me www.regagen.co.me

PIB: 02396491 ŽR: 520-34372-70. 510-4171-40. 520-34498-80